

Planul de management al sitului de importanță comunitară ROSCI0209 Racâș-Hida și al ariei naturale protejate de interes național 2.684. Poiana cu narcise de la Racâș-Hida

CUPRINS

CUPRINS	2
CAPITOLUL I. INTRODUCERE ȘI CONTEXT	4
1.1. Scurtă descriere a planului, scopului și obiectivelor sale	4
1.2. Scopul și categoria ariilor naturale protejate	4
1.3. Baza legală pentru aria protejată și pentru planul de management	6
1.4. Procesul elaborării planului	6
1.5. Procedura de implementare	7
CAPITOLUL II.: DESCRIEREA ARIILOR NATURALE PROTEJATE DE LA RACÂȘ-HIDA.....	8
2.1. Informații generale	8
2.1.1. Localizare	9
2.1.2. Căi de acces	11
2.1.3. Folosința terenurilor	11
2.1.4. Forme de proprietate a terenurilor	12
2.2. Mediul fizico-geografic	12
2.2.1. Geologia	12
2.2.2. Geomorfologia.....	15
2.2.3. Clima	17
2.2.4. Hidrologia.....	20
2.2.5. Solurile	22
2.3. Mediul biotic	23
2.3.1. Flora și Vegetația.....	24
2.3.2. Fauna	30
2.4. Informații socio-economice și culturale: Perspectivă istorică	30
2.5. Informații socio-economice și culturale: Situația actuală.....	32
2.6. Evaluarea stării de conservare pentru toate speciile și habitatele din ariile naturale protejate...	33
2.6.1. Evaluarea stării de conservare a habitatului 91M0.....	33
2.6.2. Evaluarea stării de conservare pentru specia <i>Narcissus poeticus</i>	36
2.6.3. Evaluarea stării de conservare pentru specia <i>Bombina variegata</i>	37
CAPITOLUL III. SCOP ȘI OBIECTIVE	38
3.1. Scopul managementului	38
3.2. Obiective pentru specii și habitate.....	38
CAPITOLUL IV. IMPLEMENTARE	39

4.1. Acțiuni/măsuri de management propuse pentru îndeplinirea obiectivelor	39
4.1.1. Acțiuni/măsuri de management propuse pentru gospodărirea habitatului 91M0	39
4.1.2. Măsuri propuse pentru conservarea populațiilor de <i>Narcissus poeticus</i>	48
4.1.3. Măsuri propuse pentru conservarea speciei <i>Bombina variegata</i>	48
4.1.4. Planul de acțiuni. Resurse umane, financiare, instituționale pentru fiecare acțiune.....	49
4.2. Calendar de implementare pentru fiecare acțiune	63
Anexa nr. 1 la Planul de management	72
Anexa nr. 2 la Planul de management	73
Anexa nr. 3 la Planul de management	74
Anexa nr. 4 la Planul de management	75
Anexa nr. 5 la Planul de management	76
Anexa nr. 6 la Planul de management	77
Anexa nr. 7 la Planul de management	78
Anexa nr. 8 la Planul de management	79
Anexa nr. 9 la Planul de management	80

CAPITOLUL I. INTRODUCERE ȘI CONTEXT

1.1. Scurtă descriere a planului, scopului și obiectivelor sale

Planul de management integrat al sitului ROSCI0209 Racâș-Hida și al rezervației 2.684 Poiana cu narcise de la Racâș-Hida reprezintă documentul oficial prin care se reglementează desfășurarea tuturor activităților de pe cuprinsul acestor arii naturale protejate, precum și din imediata vecinătate a lor. În planul de management este evaluată și descrisă situația actuală a ariilor naturale protejate fiind definite măsurile de gospodărire necesare conservării lor.

Scopul Planului de management este de a asigura un cadru legislativ adecvat pentru a menține sau a îmbunătăți acolo unde este cazul starea favorabilă de conservare a speciilor și habitatelor de importanță comunitară și națională pentru care au fost desemnate cele două arii protejate.

Obiectivele Planului de management sunt:

- a) descrierea și evaluarea situației prezente a ariilor naturale protejate din punct de vedere al biodiversității și al condițiilor socio-economice;
- b) definirea obiectivelor de management, precizarea acțiunilor de conservare necesare și reglementarea activităților care se pot desfășura pe teritoriul ariilor și în imediata lor vecinătate în conformitate cu obiectivele de management propuse;
- c) planificarea în timp și spațiu a măsurilor propuse pentru asigurarea conservării speciilor și habitatelor de importanță comunitară și națională, în concordanță cu activitățile tradiționale ale comunităților locale.

1.2. Scopul și categoria ariilor naturale protejate

Planul de management se referă la două arii naturale protejate din categorii diferite, un sit de importanță comunitară și o rezervație naturală. Este vorba de situl de importanță comunitară ROSCI0209 Racâș-Hida desemnat prin Ordinul ministrului mediului și dezvoltării durabile nr. 1964/2007 privind instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanță comunitară, ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România, modificat prin Ordinul ministrului mediului și pădurilor nr. 2387/2011, și a cărui suprafață se suprapune parțial cu rezervația naturală 2.684 Poiana cu narcise de la Racâș-Hida, desemnată arie naturală protejată de interes național prin Legea nr. 5/2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național – Secțiunea a III-a – zone protejate, categoria 2.0. Rezervații și monumente ale naturii.

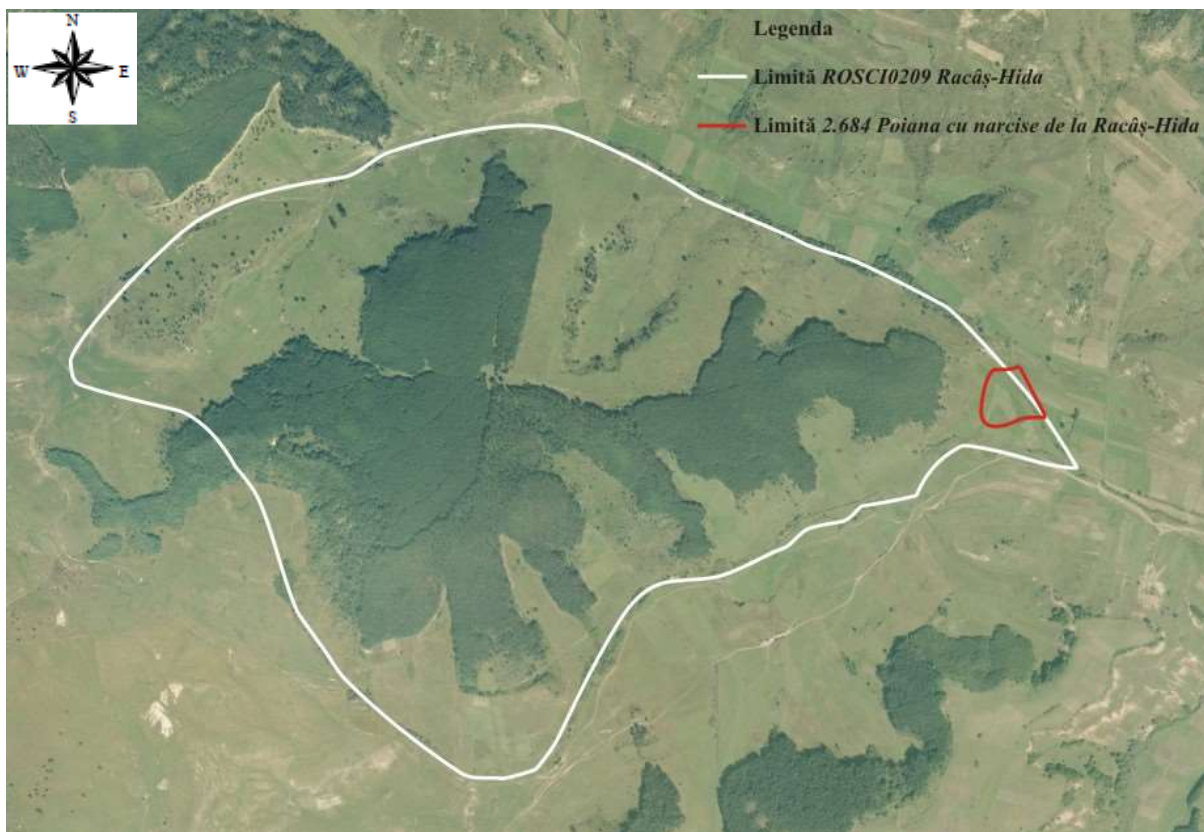

Figura 1. Limita sitului de importanță comunitară ROSCI0209 Racâș-Hida și a rezervației 2.684. Poiana cu narcise de la Racâș-Hida

În ceea ce privește scopul ariilor protejate, rezervația 2.684 Poiana cu narcise de la Racâș-Hida urmărește protecția și conservarea unor păduri caducifoliolate cu stejar și carpen, păduri dacice cu *Melampyrum bihariense* – aflându-se printre alte maximum 100 de situri similare în Europa Centrală, precum și alte specii rare și endemice cum ar fi *Narcissus stellaris*, *Hepatica transsilvanica*, *Aconitum lycoctonum* ssp. *moldavicum* și *Lathyrus transsilvanicus*. Datorită calității sale aria a fost desemnată sit CORINE biotopes.

Situl de importanță comunitară a fost desemnat pentru conservarea habitatului forestier de importanță comunitară 91Y0 Păduri dacice de stejar și carpen și a unei specii de amfibieni, buhaiul de baltă cu burta galbenă - *Bombina variegata*.

Din punct de vedere al modului în care trebuie atins scopul ariilor în cauză, respectiv conservarea speciilor și habitatelor pentru care au fost desemnate, în ambele arii protejate se prevede conservarea prin intervenții active de gospodărire. Astfel, pentru situl de importanță comunitară ROSCI0209 Racâș-Hida, conform Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor natural protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011, cu modificările și completările ulterioare, sunt prevăzute a fi aplicate măsurile de conservare necesare menținerii

sau refacerii la o stare de conservare favorabilă a habitatelor naturale și populațiilor speciilor de importanță comunitară pentru care situl este desemnat. Rezervația naturală este inclusă în categoria IV Uniunea Internațională pentru Conservarea Naturii, care, conform definiției, se referă la zone terestre și/sau marine supuse unor intervenții active de management pentru a asigura menținerea habitatelor și/sau îndeplinirea necesităților anumitor specii. Ca atare și aceasta este o arie protejată administrată pentru conservarea naturii prin intervenții active de management.

1.3. Baza legală pentru aria protejată și pentru planul de management

Acest Plan de management este elaborat în concordanță cu următoarele acte normative:

- a) Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011, cu modificările și completările ulterioare;
- b) Ordinul ministrului mediului și dezvoltării durabile nr. 1964/2007 privind instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanță comunitară, ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România, modificat prin Ordinul ministrului mediului și dezvoltării durabile nr. 2387/2011;
- c) Legea nr. 46/2008 Codul Silvic al României, cu modificările și completările ulterioare;
- d) Legea nr. 5/2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național – Secțiunea a III-a – zone protejate, prin care Poiana cu Narcise de la Racâș–Hida a fost desemnată arie naturală de interes național, cod 2.684.

1.4. Procesul elaborării planului

Planul de Management este elaborat ca un proces transparent, prin implicarea și consultarea factorilor interesați, conform legislației în vigoare. Procesul de elaborare a Planului de management s-a desfășurat în mai multe etape:

- a) evaluarea zonei: cartarea limitelor ariilor protejate, a formelor de proprietate asupra terenurilor, a regimului de administrare și a folosinței terenurilor din ariile protejate; cartarea mediului fizic - geologie, geomorfologie, hidrologie, climă și soluri; realizarea unui studiu de evaluare a impactului socio-economic asupra ariilor naturale protejate de la Racâș-Hida;

- b) evaluarea elementelor de biodiversitate: identificarea și cartarea în teren a habitatelor și arealelor speciilor care fac obiectul conservării în cele două arii protejate; identificarea potențialelor amenințări la adresa speciilor și habitatelor de importanță comunitară și națională; evaluarea stării de conservare a acestora;
- c) elaborarea măsurilor de gospodărire și planificarea acestora în timp și spațiu.

Pentru culegerea datelor necesare acestor pași au fost derulate studii specifice în cadrul proiectului „Gestionarea durabilă a patrimoniului natural din Aria Naturală Protejată Racâș-Hida - sit de interes comunitar” având ca beneficiar Agenția pentru Protecția Mediului Sălaj. Elaborarea propriu-zisă a Planului de management are la bază în special informațiile din aceste studii, extrase integral sau prelucrate. Acolo unde a fost necesar au mai fost folosite informații din alte surse: legislație, lucrări de specialitate.

1.5. Procedura de implementare

Responsabilitatea implementării planului revine custodelui. Organizarea activităților se va realiza de către custode, în colaborare permanentă cu factorii de interes, respectiv administrații publice locale, Agenția pentru Protecția Mediului Sălaj, proprietari și administratori de terenuri, instituții academice și de cercetare, organizații non-guvernamentale, specialiști și altele asemenea.

Pentru ca valoarea practică a informațiilor culese din teren să fie una ridicată, în cadrul proiectului „Gestionarea durabilă a patrimoniului natural din Aria Naturală Protejată Racâș-Hida - sit de interes comunitar”, s-a realizat o aplicație dedicată de management a ariei naturale protejate, cu ajutorul căreia să fie gestionate atât informațiile spațiale referitoare la învelișul vegetal cât și a informațiilor legate de mediul abiotic.

CAPITOLUL II.: DESCRIEREA ARIILOR NATURALE PROTEJATE DE LA RACÂȘ-HIDA

2.1. Informații generale

Primele intenții de conservare a patrimoniului natural din zona Racâș-Hida datează din perioada anilor '70-'80. Zona a atras atenția datorită abundenței deosebite a narciselor – *Narcissus angustifolius* prin prezenta așa-numitelor poieni cu narcise și a fost propusă ca arie protejată pentru prima dată în anul 1975 prin decizia nr. 259/1975 a Comitetului Executiv al Consiliului Popular Județean Sălaj. Ulterior, au fost efectuate studii de fundamentare în 1979 și 1984 în urma cărora s-a propus protejarea ecosistemelor care adăpostesc populațiile cele mai bogate de narcise pe o suprafață de 1,5 hectare, din zona obârșiei pârâului Jernău. Această suprafață a fost declarată arie naturală de interes județean prin Hotărârea Consiliului Județean Sălaj nr. 5/1995. În anul 2000 a fost desemnată ca arie naturală protejată de interes național prin Legea 5/2000. Tot datorită calității botanice și forestiere, aflându-se printre alte maximum 100 de situri similare în Europa Centrală, suprafața a fost de asemenea desemnată ca sit CORINE Biotopes pentru a conserva păduri caducifoliolate cu stejar și carpen, păduri dacice cu *Melampyrum bihariense*, precum și alte specii rare și endemice de plante cum ar fi *Narcissus stellaris*, *Hepatica transsilvanica*, *Aconitum lycoctonum* ssp. *moldavicum*, *Lathyrus transsilvanicus*.

Relativ recent, la nivel european, au fost făcute noi eforturi privind conservarea biodiversității. În toate statele membre ale Uniunii Europene s-a decis luarea unor măsuri ferme pentru conservarea speciilor vulnerabile de plante și animale și a habitatelor acestora în zonele cele mai reprezentative ale arealului lor natural. Astfel a luat naștere Rețeaua Ecologică Natura 2000, formată din suprafețe bine delimitate denumite „situri de importanță comunitară” sau „situri Natura 2000”, răspândite pe întreg teritoriul Uniunii Europene, care găzduiesc speciile și habitatele care se doresc conservate. Odată cu integrarea în Uniunea Europeană, țara noastră a trebuit să implementeze acest nou concept de conservare a biodiversității. Zona de la Racâș-Hida, datorită valorii sale din punct de vedere conservativ, a fost desemnată prin Ordinul ministrului mediului și dezvoltării durabile nr. 1964/2007, cu modificările ulterioare, ca sit de importanță comunitară având codul ROSCI0209, pe o suprafață de 239 hectare. Scopul desemnării îl reprezintă conservarea unui habitat forestier de importanță comunitară - 91Y0 Păduri dacice de stejar și carpen - și a unei specii de amfibieni de importanță comunitară - buhaiul de baltă cu burta galbenă - *Bombina variegata*.

Conform limitelor celor două ariilor protejate preluate de pe situl autorității centrale responsabile, rezervația este suprapusă în proporție de 86% cu situl de importanță comunitară. Așadar, suprafața totală supusă conservării este de 239,2 hectare .

2.1.1. Localizare

Ariile naturale protejate de la Racâș-Hida sunt localizate în partea de sud-est a județului Sălaj, între valea Agrișului și valea Almașului, spre obârșia văii Jernău, afluent al Almașului și fac parte din regiunea biogeografică continentală. Coordonatele sunt:

- Latitudine: 47° 06' 25" Nord
- Longitudine: 23° 14' 35" Est

Altitudinea medie față de nivelul mării este de 309 metri. Cea minimă este de 249 metri, iar cea maximă de 375 metri.

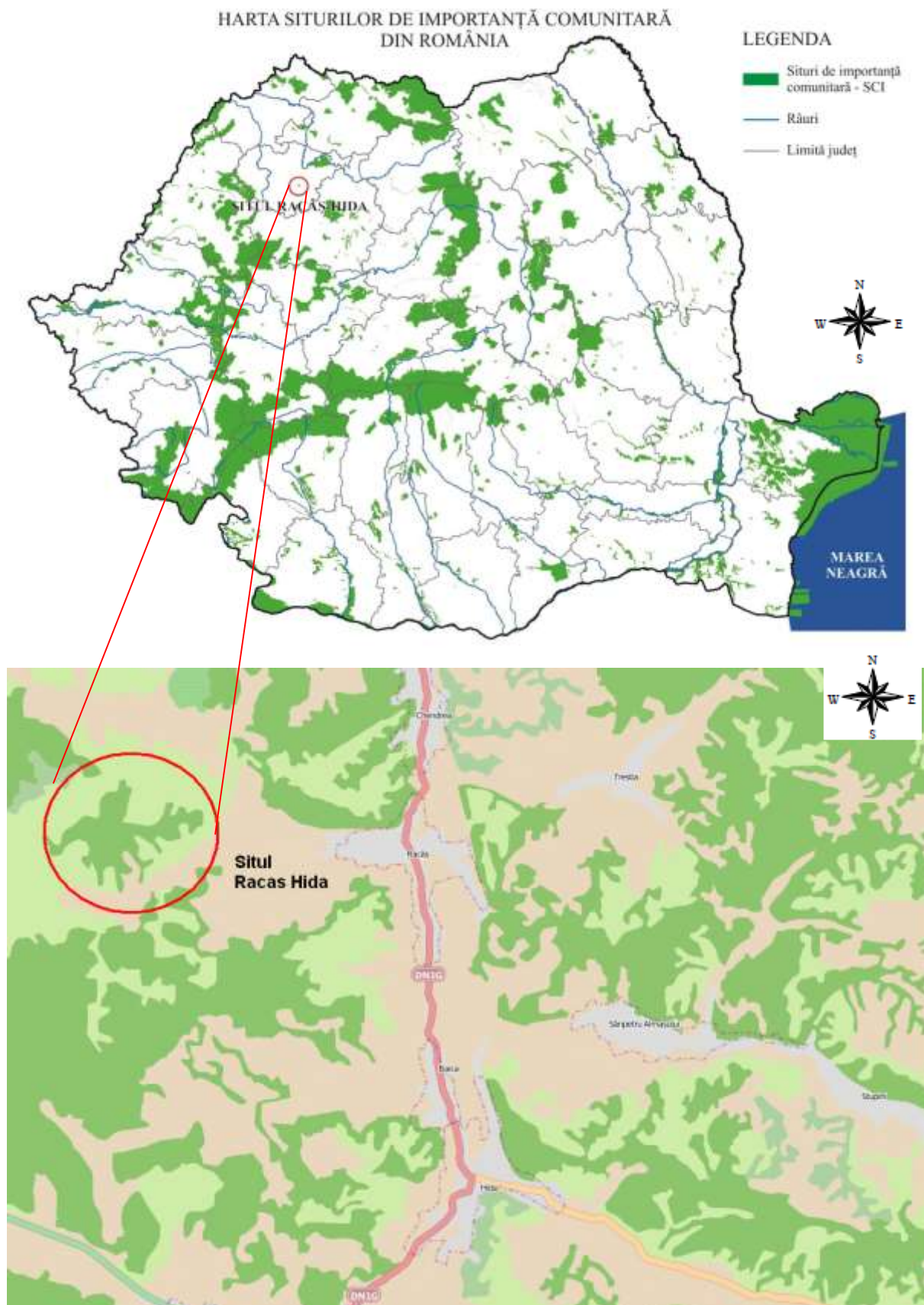

Figura 2. Localizarea ariilor naturale protejate de la Racăș-Hida - Sursă
http://www.mmediu.ro/protectia_naturii/protectia_naturii.htm

Din punct de vedere administrativ, ariile naturale protejate se află pe teritoriul comunelor Hida și Bălan, la limita dintre cele două unități administrativ-teritoriale.

2.1.2. Căi de acces

Accesul către ariile naturale protejate se face din satul Racâș, comuna Hida, de lângă podul peste Jernău, pe un drum pietruit până la marginea satului, iar de acolo pe un drum de pământ. Acesta este foarte greu practicabil în perioade ploioase.

În ceea ce privește situația drumurilor de pământ, zona sitului este străbătută de o rețea destul de dezvoltată atât periferic, cât și în interior, fapt ce poate constitui un factor de stres, în cazul unei circulații dezvoltate, mai ales că, pentru îmbunătățirea infrastructurii în comuna Hida, prin hotărârea consiliului local au fost propuse spre asfaltare toate drumurile comunale.

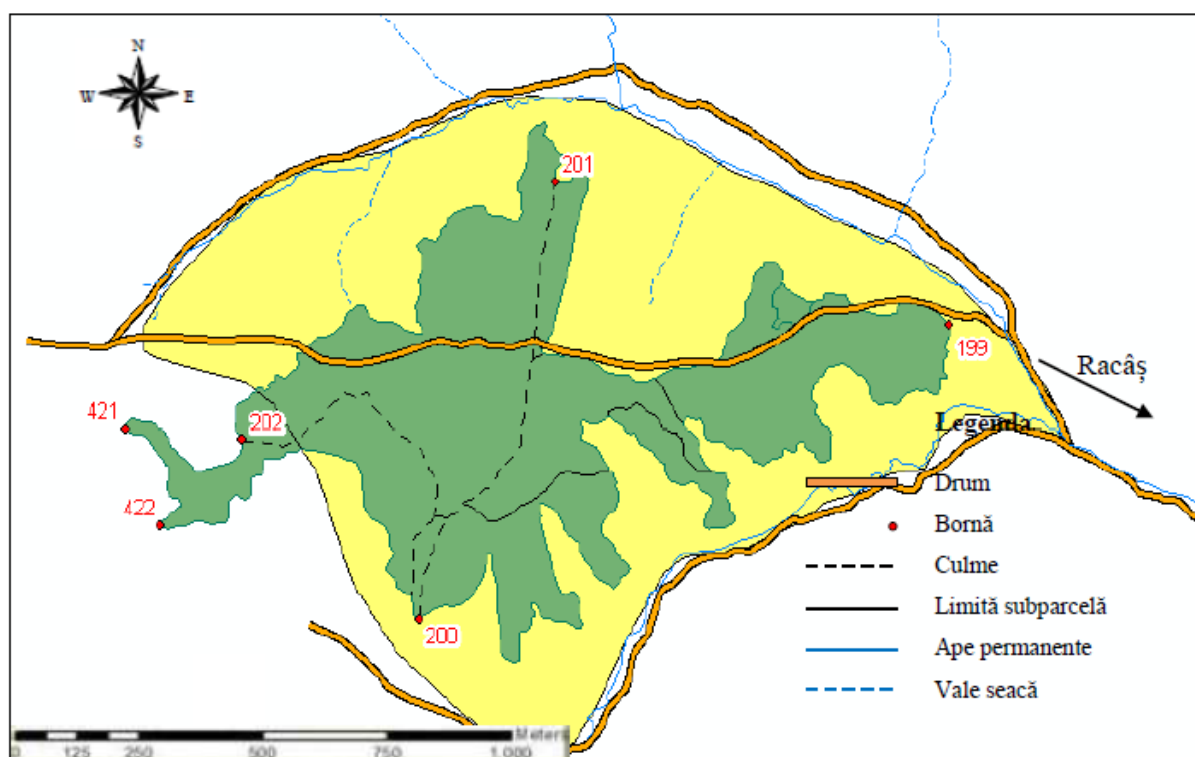

Figura 3. Distribuția căilor de acces în ariile naturale protejate de la Racâș-Hida

2.1.3. Folosința terenurilor

Din studiile efectuate în cadrul proiectului “Gestionarea durabilă a patrimoniului natural din aria naturală protejată Racâș-Hida – sit de interes comunitar” rezultă că principalele categorii de terenuri sunt: pădure și pășune. Pădurile ocupă o suprafață de 94.34 hectare, restul suprafețelor fiind încadrate la categoria pășuni, deși o parte din ele nu sunt administrate ca pășuni, fiind acoperite în mare parte cu tufărișuri.

2.1.4. Forme de proprietate a terenurilor

Fondul forestier este în mare parte proprietate privată a persoanelor fizice. Din întreaga suprafață, numai 14,83 hectare sunt fond forestier proprietate publică a statului, în administrarea Ocolului Silvic Jibou, subunitate a Direcției Silvice Sălaj din cadrul Regiei Naționale a Pădurilor Romsilva. Pădurile proprietate a persoanelor fizice sunt în parte în administrarea Ocolului Silvic Jibou și în parte în administrarea Ocolului Silvic Blidaru, ocol silvic privat.

În ceea ce privește proprietatea asupra terenurilor având categoria de folosință pășune, pe baza datelor colectate cu ocazia studiului de cartare din cadrul proiectului „Gestionarea durabilă a patrimoniului natural din Aria Naturală Protejată Racâș-Hida - sit de interes comunitar” rezultă că sunt în totalitate în proprietate privată a persoanelor fizice.

2.2. Mediul fizico-geografic

2.2.1. Geologia

Ariile naturale protejate de la Racâș-Hida fac parte din unitatea geologică Depresiunea Transilvaniei, o depresiune intramontană, care s-a schițat în Paleogen, după faza laramică, definitivându-se în Neogen și având în componență depozite paleogene epicontinentale și neogene de molasă.

Pe hărțile geologice, întreaga suprafață a sitului se suprapune peste simbolul ch-aq, Chattian-Aquitaniian cu o largă reprezentare în vestul Transilvaniei, începând din zona Clujului și până la est de Jibou. Din punct de vedere stratigrafic identificăm stratele de Tic superioare, stratele de Cetățuia, stratele de Zimbor și stratele de Sîn Mihai, depuse în mediul salmastru și continental:

- a) stratele de Tic superioare sunt alcătuite din marne cu intercalații de bancuri grezo-calcaroase cu *Lentidium* și *Polymesoda* și cu intercalații de cărbuni cu molari de *Anthracoherium* aff. *Illyricum* Teller și *Indricotheridae*;
- b) stratele de Cetățuia constau într-o serie de gresii și nisipuri cu o bogată faună de *Lentidium* și mai săracă de *Polymesoda*, *Cardium*, *Congerina*, *Unio*;
- c) stratele de Zimbor conțin nisipuri albe cuarțoase pe alocuri cărbunoase cu resturi de *Anthracoherium magnum*;

- d) stratele de Sîn-Mihai sunt alcătuite din argile roșii nisipoase, gresii roșiatice, argile care trec lateral la cărbuni și șisturi cu mulaje de congerii mici, *Polymesoda* sp. și foraminifere.

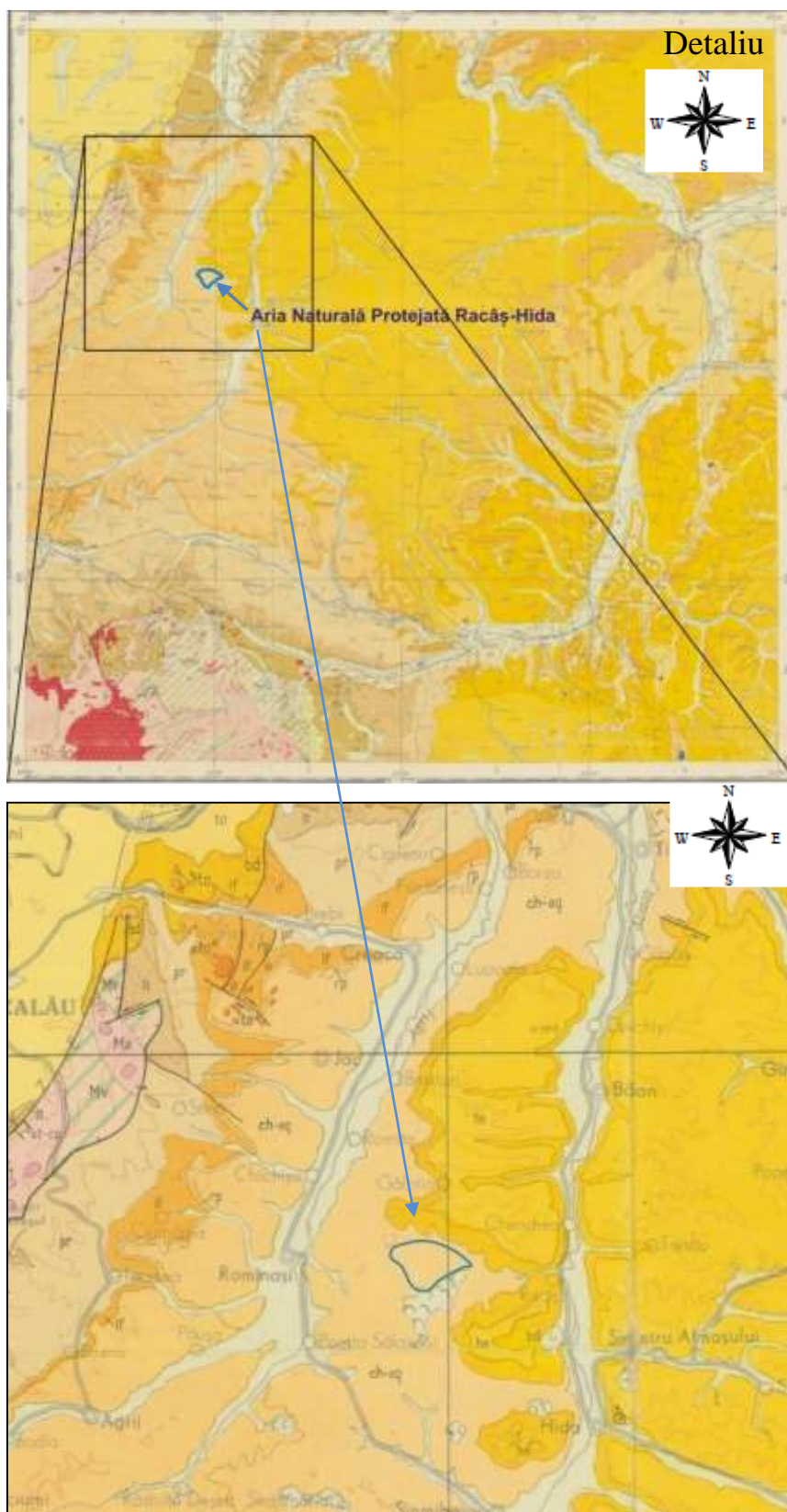

Figura 4. Localizarea sitului de importanță comunitară ROSCI0209 pe harta geologică - sursa: Harta Geologică, 1968

2.2.2. Geomorfologia

Din punct de vedere fizico-geografic teritoriul studiat se află în Unitatea Carpato-Transilvană, Depresiunea Transilvaniei, Podișul Someșan, având ca subunitate Depresiunea Almaș-Agrij. Această depresiune este cea mai extinsă și mai tipică arie depresionară din cuprinsul Podișului Someșan, fiind însă mai coborâtă cu 150 – 200 metri față de nivelul general al acestuia și cu peste 600 metri față de culmea muntoasă a Meseșului, care o delimitează spre nord-vest.

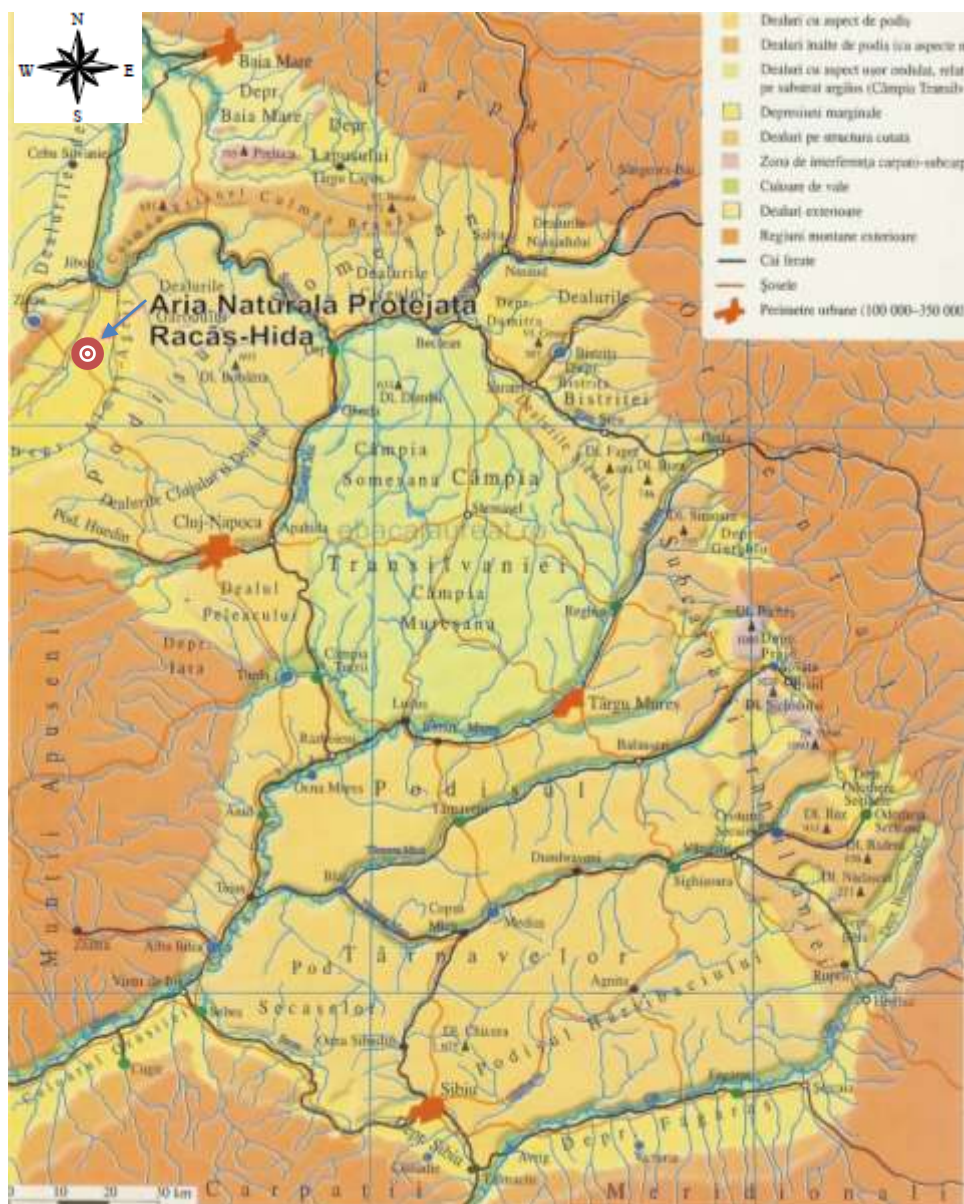

Figura 5. Localizarea sitului de importanță comunitară ROSCI0209 Racâș-Hida și a ariei naturale protejate de interen național 2.684. Poiana cu narcise de la Racâș Hida pe harta geomorfologică - Sursa: Harta Geomorfologică

Figura 6. Depresiunea Almaș-Agrij – modelul terenului

Depresiunea corespunde integral bazinelor hidrografice ale Almașului și Agrijului, care o străbat axial, pe aproximativ 65 kilometri lungime, desfășurându-se și în lărgime, pe linia de maximă dezvoltare laterală, pe mai bine de 50 kilometri. Este rezultatul exclusiv al eroziunii puternice a celor două văi, impulsionată de aria de subsidență de la Jibou, pe un substrat geologic eterogen atât ca vârstă cât și ca alcătuire litologică.

În morfologia specifică a depresiunii se mai remarcă frecvența deosebită a cuestelor, de două tipuri: structurale pe toți afluenții de dreapta și de stânga ai Almașului, cu deosebire până la Hida și de subîmpingere, pe malul drept al ambelor râuri, dar numai pe cursul inferior. Un aspect interesant, de asemenea, este șaua coborâtă și înmlăștinată de la obârșia văii Jernăului, cu bolovănișuri și pietrișuri fluviatile provenite din Meseș, care pledează pentru un vechi curs al Agrijului superior spre Almaș, remaniat printr-un fenomen de captare, de către Agrijul inferior, în sectorul Românași – Chechiș. De asemenea, un fenomen activ îl reprezintă eroziunea torențială, o frecvență accentuată înregistrând alunecările de teren și prăbușirile.

În cuprinsul ariei naturale protejate se întâlnește o variație a pantei de la suprafețe plane până la circa 29 grade, cu o înclinare medie de circa 10 grade.

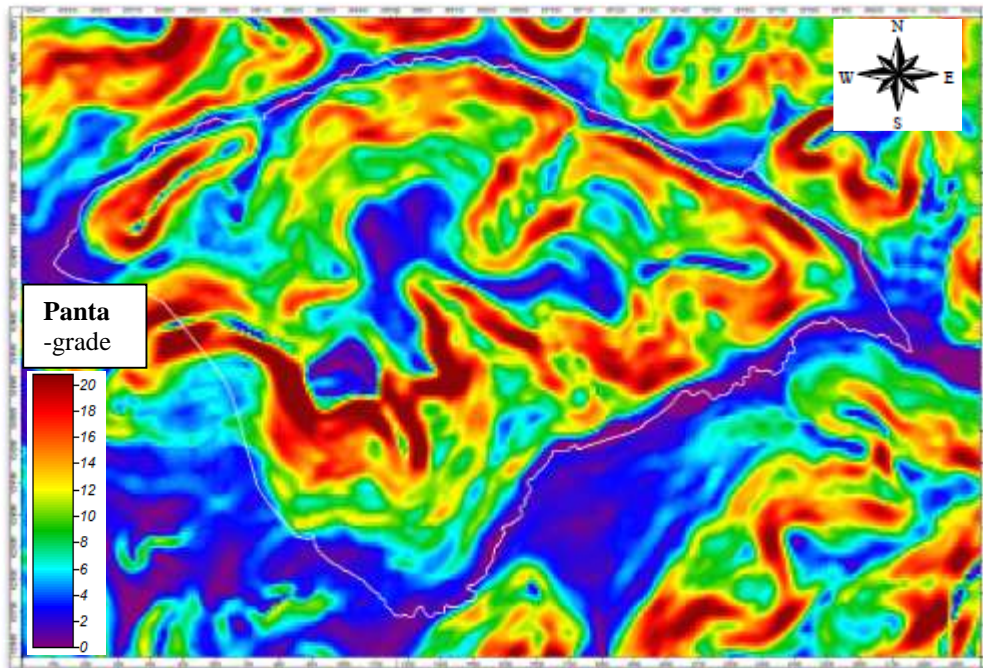

Figura 7. Variația pantei în cuprinsul sitului de importanță comunitară ROSCI0209 Racâș-Hida

2.2.3. Clima

Din punct de vedere climatic, în zona studiată regăsim sectorul de provincie climatică cu influențe oceanice, caracterizat de advecții frecvente ale aerului temperat maritim de origine polară tot anul, care determină maximum principal de precipitații din mai-iunie și, uneori, un maxim secundar în decembrie. Iarna se înregistrează advecții frecvente de aer rece din nord-vest generate de anticlonul azoric și cel scandinav, și cald din sud-vest, generate de ciclonele mediteraneene. Ținutul climatic este cel de dealuri și podișuri joase corespunzător Depresiunii Transilvaniei, întâlnindu-se topoclimate complexe de luncă și vale, păduri, versanți expuși și versanți adăpostiți.

Datorită faptului că în zona ariei protejate ROSCI0209 Racâș-Hida nu există nicio stație meteorologică, pentru caracterizarea climatică a zonei studiate s-a recurs la utilizarea datelor climatice multianuale din modelul global WorldClim, care este un model climatic mondial ce redă valorile extrapolate ale factorilor climatici pentru orice punct geografic, pe baza unei rețele de stații meteorologice.

Cea mai rece lună din an este luna ianuarie, cu o medie multianuală a temperaturii de $-2,8^{\circ}\text{C}$, cea mai scăzută medie a acestei luni fiind de $-6,2^{\circ}\text{C}$. De asemenea, luna cea mai călduroasă este luna iulie cu o medie multianuală de $19,1^{\circ}\text{C}$, iar cea mai ridicată medie lunară

de-a lungul anilor a fost de 25°C. Temperatura medie multianuală este de 9,11°C, iar din variația anuală a mediei, sezonul de vegetație s-ar întinde din aprilie până în octombrie.

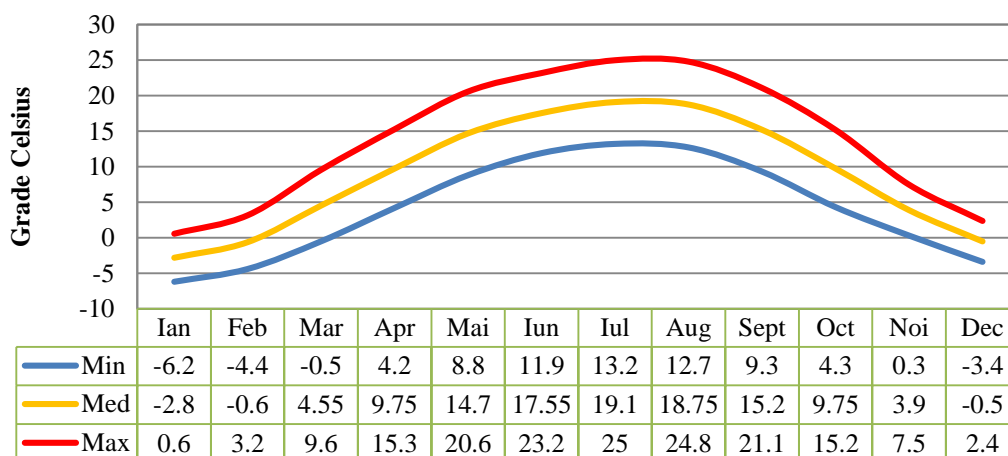

Figura 8. Variația temperaturii minime și maxime a mediilor lunare precum și a temperaturii medii lunare multianuale - Sursa: WorldClim

În cuprinsul ariei naturale protejate Racâș-Hida, cea mai ridicată temperatură se înregistrează pe limitele acesteia. Acest lucru se datorează faptului că aceste limite sunt pe văi, iar temperatura mai ridicată este datorată stagnării aerului și supraîncălzirii lui pe timpul zilei, mai ales în lunile de vară. De asemenea, se poate observa că pe terenurile împădurite temperatura este mai mică.

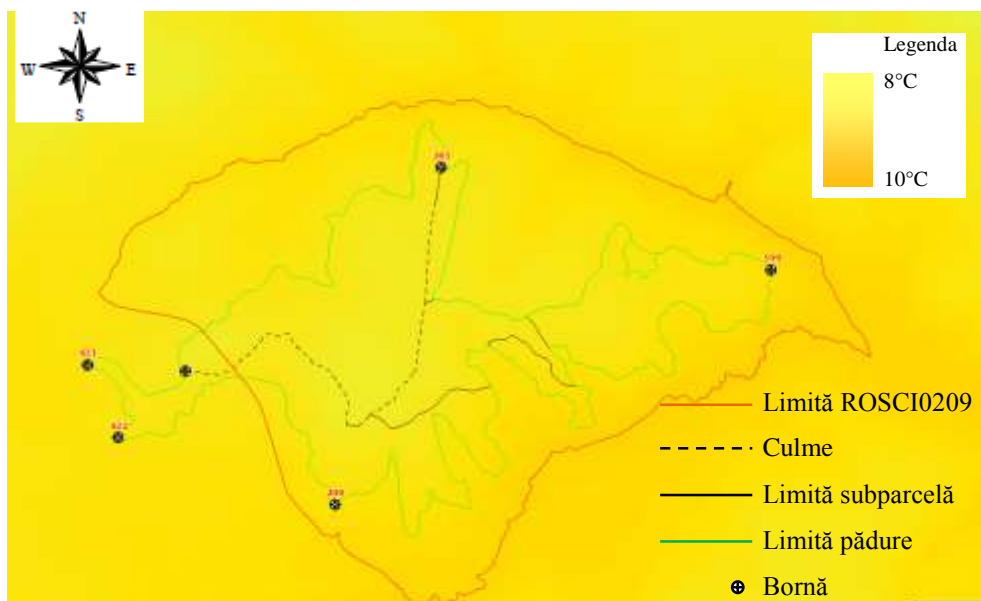

Figura 9. Distribuția temperaturii medii multianuale în cuprinsul sitului de importanță comunitară ROSCI0209 Racâș-Hida după modelul WorldClim

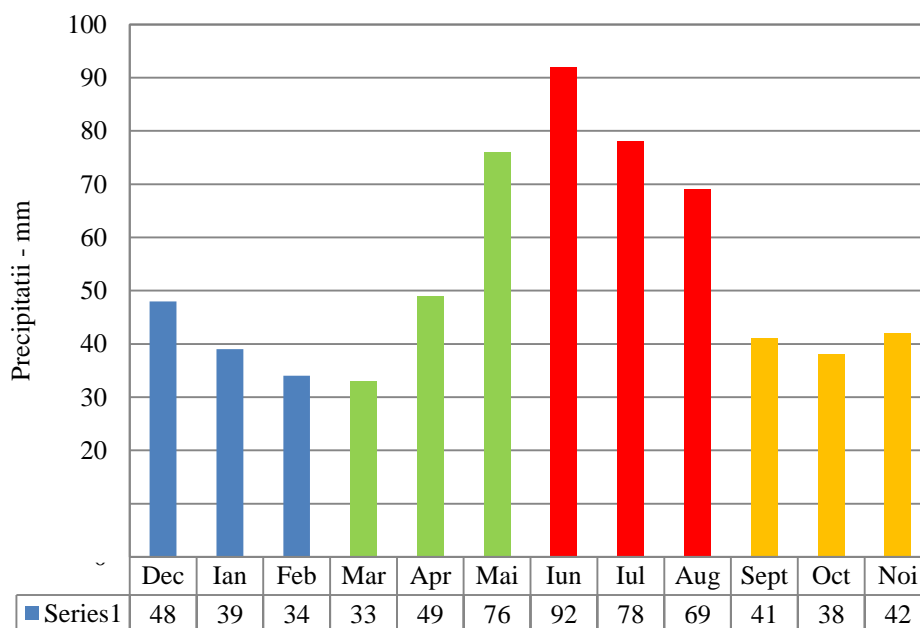

Figura 10. Variația lunară a precipitațiilor medii lunare multianuale - Sursa: WorldClim

Precipitațiile medii anuale în zona studiată sunt de 639 milimetri, cu un maxim de 92 milimetri în luna iunie care precede cele mai călduroase luni a anului și un minim de 33 milimetri în luna martie. Deși lunile de vară sunt foarte călduroase, precipitațiile sunt cele mai ridicate. Deficite de precipitații apar la sfârșitul iernii – începutul primăverii dar și la începutul toamnei.

2.2.4. Hidrologia

Principala caracteristică a rețelei hidrografice în județul Sălaj, este aceea că râurile sunt relativ uniform repartizate pe teritoriul acestuia, iar rețeaua lacustră naturală este foarte slab reprezentată în timp ce lacurile artificiale sunt într-o continuă expansiune. Principalele bazine hidrografice din județul Sălaj sunt Bazinul Someș și Bazinul Crasna care acoperă împreună aproape 90% din suprafața județului, diferența fiind acoperită de bazinul Crișurilor.

Ariile naturale protejate de la Racâș-Hida fac parte din bazinul Someșului, fiind localizate între cursurile râurilor Agrij și Almaș, mai precis, în bazinul hidrografic al Jernăului, afluent principal al râului Almaș și secundar al râului Someș, ce se extinde pe o suprafață de 2059 de hectare. Bazinul hidrografic Jernău este învecinat la est cu bazinul hidrografic al râului Almaș, în sud se învecinează cu bazinul Valea Mare, iar în vest cu bazinele hidrografice Agrij și Răstolț.

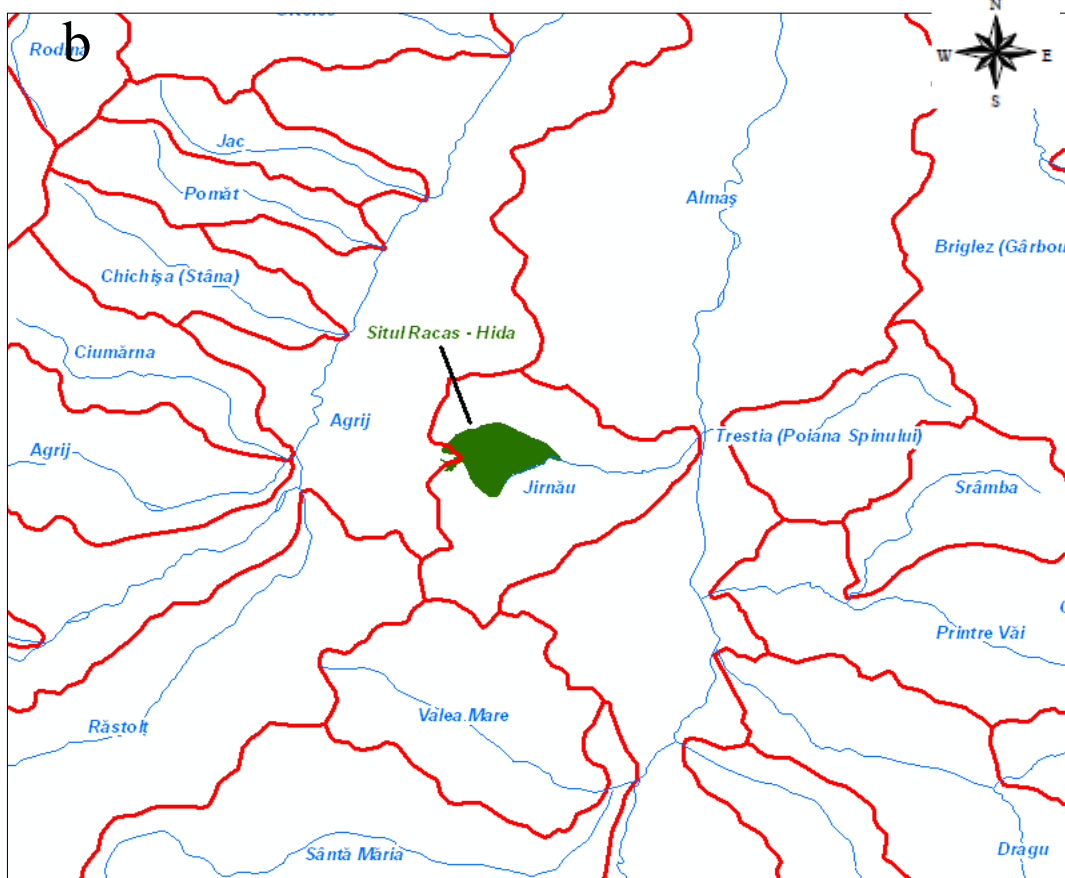
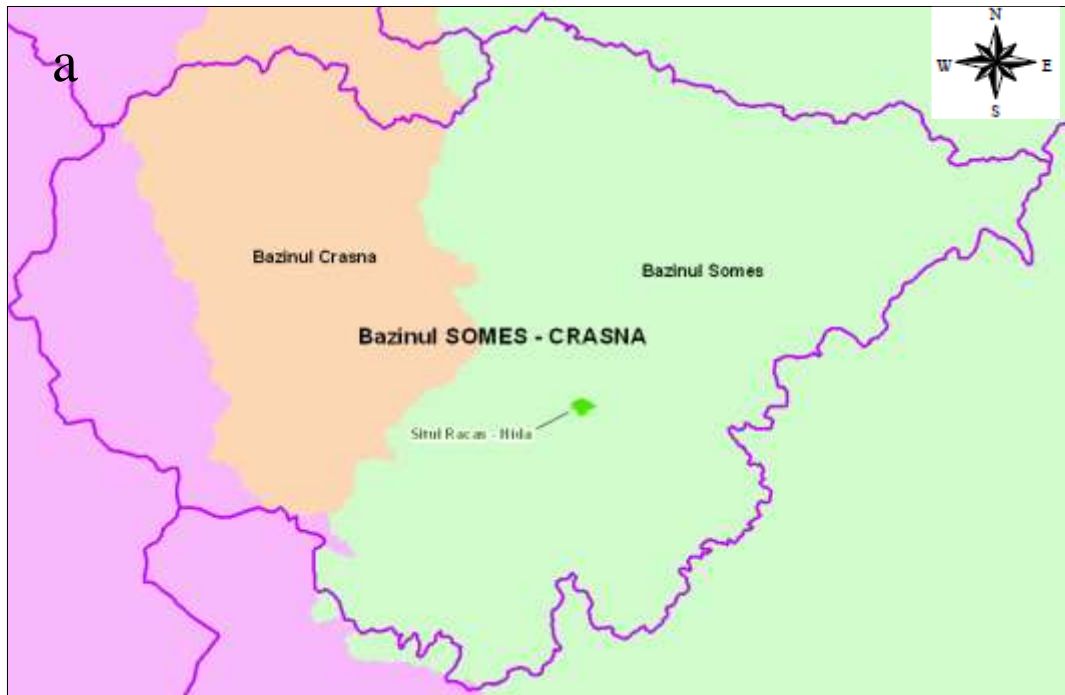

Figura 11. Localizarea sitului de importanță comunitară ROSCI0209 Racâș-Hida în cadrul bazinului hidrografic Someș-Crasna - a și la nivelul bazinului hidrografic Jernău - b - Sursa: Atlasul Cadastrului Apelor din România

2.2.5. Solurile

Solul reprezintă partea superficială a scoarței terestre formată dintr-un amestec de substanțe minerale, apă, aer și substanțe organice care se caracterizează prin fertilitate și are un rol esențial în productivitatea fitocenozelor. Pentru analiza solurilor din zona studiată au fost amplasate 3 profile de sol.

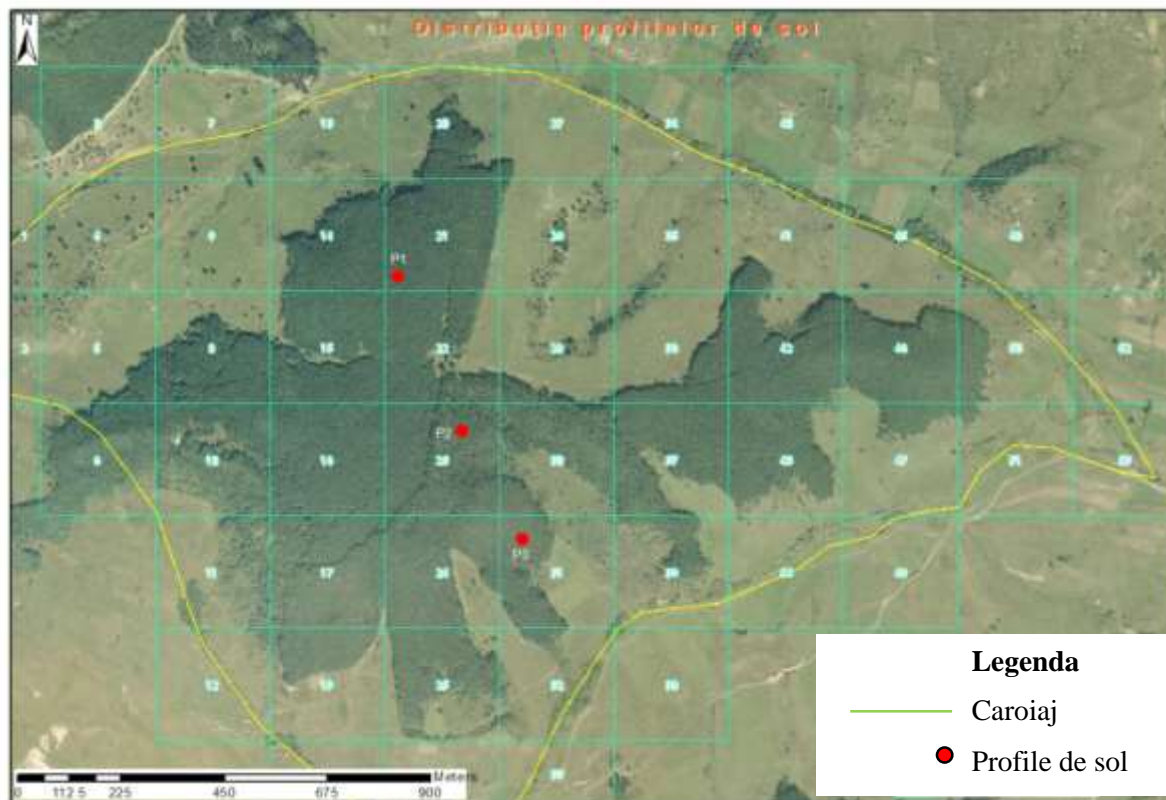

Figura 12. Localizarea profilurilor de sol

În cuprinsul ariei naturale protejate ROSCI0209 Racâș-Hida se întâlnesc soluri din clasele luvisoluri, pe versanți și în partea superioară a acestora, și hidrisoluri în partea inferioară, unde se manifestă activ procesul de gleizare datorită adâncimii reduse a apei freatică. Procesul pedogenetic întâlnit în cuprinsul habitatului forestier este cel de podzolire argiloiluvială și constă în debazificarea complexului adsorbantiv al solului, acidificarea soluției solului, dispersarea coloizilor și migrarea particulelor fine coloidale sub acțiunea apei de infiltrație și acumularea acestora într-un orizont inferior.

Eluvierea începe cu sărurile ușor solubile apoi cu cele mijlociu solubile și greu solubile care pot fi complet spălate din sol, cu excepția carbonatului de calciu care se acumulează într-un orizont carbonatoiluvial. Urmează apoi coloizii minerali, argila și oxizii de fier. Orizonturile sărace în săruri și coloizi sunt orizonturi eluviale. Prin eluvierea argilei și depunerea ei într-un orizont inferior, acesta se îmbogățește în argilă migrată din orizonturile superioare.

Luvisolurile întâlnite în cuprinsul habitatului forestier se caracterizează printr-o profunzime mare, cu variații mari ale umidității momentane, fiind soluri uscate în perioada estivală și autumnală, respectiv reavene la umede în perioada prevernală-vernală. Variația reacției soluției solului este de la moderat acidă la puternic acidă, fiind soluri bine aprovizionate cu azot.

Sub raportul gradului de saturație în baze, care redă procentual măsura saturării complexului adsorbativ în cationi bazici, troficitatea minerală variază de la mezobazică la profilul 1, la oligobazică pentru profilele 2 și 3.

2.3. Mediul biotic

Privit în ansamblu și având în vedere particularitățile fizico-geografice și ecologice ale teritoriului studiat putem identifica două zone distincte: una caracterizată de grupa speciilor mezofile și mezohigrofile, situată în lunca Jernăului și în microstațiuni alimentate cu apă preponderat freatic și o a doua caracterizată de versanți cu înclinări și expoziții diverse, unde se întâlnesc cu precădere specii xerofile și mezoxerofile.

Cartarea florei și a vegetației

Cartarea florei și a vegetației are ca scop reprezentarea pe hartă a învelișului vegetal al teritoriului din ariile naturale protejate. Această operație trebuie înțeleasă ca o ultimă etapă a unui proces complex, care are la bază inventarierea floristică de teren și clasificarea ulterioară a fitocenozelor în vederea identificării habitatelor. Cartografierea vegetației s-a făcut cu ajutorul tehnicilor moderne și în special cu ajutorul sistemelor de informație geografică și a sistemelor de poziționare globală. Cu ajutorul acestor tehnici managementul datelor existente în baza de date de Sistem Informațional Geografic elaborată pentru cele două arii este unul facil, robust și capabil să răspundă nevoilor utilizatorului în cel mai scurt timp posibil. Lucrul cel mai important este acela că permite luarea unor decizii în timp real, făcându-l un instrument extrem de util custodelui ariei naturale protejate.

Pentru a se putea reprezenta cât mai concludent distribuția speciilor rare, având în vedere suprafața și configurația spațială a suprafeței protejate, s-a utilizat un caroiaj de tip pătrat cu latura de 250 m. În urma generării automate a acestui caroiaj vectorial s-au obținut în total 53 de pătrate. Prezența fiecărei populații a unei specii rare a fost ulterior evaluată și validată la nivel de pătrat în vederea realizării unei hărți tematice privind distribuția acelei specii.

Identificarea habitatelor s-a făcut prin recunoașterea fitocenozelor care le caracterizează și anume prin luarea în considerare a speciilor edificatoare și indicatoare ecologic și/sau

cenologic, precum și prin recunoașterea caracteristicilor stațiunii, în primul rând localizare geografică, altitudine, relief, rocă și sol.

Pentru cartografierea habitatelor s-au folosit echipamente de poziționare globală, preluându-se punctele de contur corespunzătoare limitelor fiecărui habitat în parte, la schimbarea fitocenozelor și a stațiunilor care le caracterizează. Informațiile culese în teren s-au prelucrat cu software de Sistem Informațional Geografic, în vederea integrării datelor geospațiale în baza de date ale Sistemului Informațional Geografic și realizarea hărții de distribuție a habitatelor și a celorlalte hărți tematice realizate.

2.3.1. Flora și Vegetația

Fitocenoza a fost analizată atât din punct de vedere botanic - speciile de floră prezente - cât și din punct de vedere fitosociologic - asociațiile prezente.

2.3.1.1 Flora

Analiza florei - Metode de cercetare

Cercetările asupra florei au cuprins două etape: etapa de teren și etapa de laborator.

În etapa de teren s-au făcut deplasări pe teren în lunile august și septembrie folosind metoda pe itinerar pentru identificarea speciilor și subspeciilor de cormofite, iar acolo unde determinarea taxonilor nu a fost posibilă în teren s-a recoltat material botanic pentru studiu în etapa de laborator.

În etapa de laborator s-a erborizat, etichetat și identificat material botanic recoltat în teren, s-a întocmit conspectul florei vasculare și s-a realizat sinteza floristică. Pentru determinarea taxonilor s-au folosit cheile dicotomice din literatura de specialitate.

Taxonii au fost enumerați pe familii, urmărindu-se ordinea și nomenclatura din literatura de specialitate. Fiecare specie este însoțită de indicații referitoare la elementul fitogeografic, forma de viață căreia îi aparține specia respectivă, numărul de cromozomi și ecologia speciei.

Analiza florei a fost realizată din mai multe puncte de vedere:

- a) Fitogeografic - această analiză are la bază arealul, ceea ce reprezintă teritoriul geografic pe care se găsesc răspândiți spontan indivizii unei specii.
- b) Biologic - criteriul acesta de analiză se referă la particularitățile morfo-anatomice și fiziologice ale speciilor rezultate din evoluția convergentă în raport cu factorii de mediu.

- c) Ecologic - în cazul analizei se ia în considerare comportamentul speciilor față de principalii factori ecologici: umiditate, căldură, lumină, aciditate și troficitate.

Analiza florei - Rezultate

În flora lemnoasă a pădurii predomină cerul - *Quercus cerris*, alături de care mai putem întâlni gorunul - *Quercus petraea*, stejarul - *Quercus robur*, carpenul - *Carpinus betulus*, plopul tremurător - *Populus tremula*, mestecănușul - *Betula pendula* și altele. Dintre speciile de arbuști prezente, se remarcă păducelul - *Crataegus monogyna*, lemnul câinesc - *Ligustrum vulgare*, măceșul - *Rosa canina*. La marginea pădurii se întâlnesc în pâlcuri bine dezvoltate păducelul - *Crataegus monogyna*, porumbarul - *Prunus spinosa* și trandafirul de câmp - *Rosa gallica*, formând de regulă o bordură și realizând tranziția către pajiști. În zonele mai înalte din luncă se întâlnesc tot sub formă de pâlcuri, diverse specii de sălcii - *Salix purpurea*, *Salix capraea*, *Salix cinerea* și crușinul - *Frangula alnus*.

Dintre speciile de plante ierboase, *Narcissus poeticus* este planta pentru care o porțiune de 1.5 hectare din ROSCI0209 Racâș-Hida a fost declarată ca arie naturală de interes județean și apoi național, denumită Poiana cu Narcise de la Racâș-Hida. Harta de distribuție a acestei specii este prevăzută în Anexa nr. 1 la prezentul plan de management. Pe lângă această specie însă, în cuprinsul zonei protejate au fost identificate și următoarele specii rare de plante:

- a) *Genista germanica*: harta de distribuție a acestei specii este prevăzută în Anexa nr. 2 la prezentul plan de management;
- b) *Lathyrus pannonicus*: harta de distribuție a acestei specii este prevăzută în Anexa nr. 3 la prezentul plan de management;
- c) *Hieracium maculatum*: harta de distribuție a acestei specii este prevăzută în Anexa nr. 4 la prezentul plan de management;
- d) *Myosotis discolor*: harta de distribuție a acestei specii este prevăzută în Anexa nr. 5 la prezentul plan de management;
- e) *Sedum cepaea*: harta de distribuție a acestei specii este prevăzută în Anexa nr. 6 la prezentul plan de management;
- f) *Iris aphylla* ssp. *hungarica*: harta de distribuție a acestei specii este prevăzută în Anexa nr. 7 la prezentul plan de management.

Ultima specie dintre acestea se regăsește în Anexa nr. 3 - Specii de plante și de animale a căror conservare necesită desemnarea ariilor speciale de conservare și a ariilor de protecție specială avifaunistică, a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2007, aprobată cu

modificări și completări prin Legea nr. 49/2011, cu modificările și completările ulterioare. Populația identificată în cadrul studiului floristic este numeroasă.

2.3.1.2 Vegetația

Analiza vegetației - Rezultate

În cuprinsul ariilor protejate analizate au fost identificate următoarele asociații vegetale:

As. *Leersietum orizoidis* Krause In Tuxen 1955 em. Passarge 1957

Fitocenozele acestei asociații ocupă suprafețe relativ restrânse în jurul unor mici bălți și a canalului din partea sudică a sitului. Numărul de specii este redus, ca rezultat al caracterului higrofil al biotopului.

As. *Caricetum ripariae* Knapp et Stoffer 1962

În interiorul sitului, în cea mai mare parte astfel de comunități sunt monodominante, iar datorită abundenței ridicate a speciei edificatoare includ un număr redus de specii.

As. *Junco-Molinietum* Preising 1951

Pajiștile cu caracter mezo-higrofil ale acestei asociații se dezvoltă în stațiuni cu soluri afectate de apa freatică, însă nivelul acesteia este oscilant – dovadă prezența speciilor mezo-xerofile și contactul cu tufărișurile de porumbar și păducel. În astfel de fitocenoze, dar nu numai, se găsesc exemplare de narcise.

As. *Festuco rubrae-Agrostietum capillaris* Horvat 1951

La această asociație se încadrează pajiștile mezofile. Fitocenozele de pe versantul nordic, cu *Anthoxanthum odoratum* dominant în stratul ierbos, având uneori un strat arbustiv deschis de *Crataegus monogyna*, le-am raportat provizoriu tot aici. În acest caz, conexiuni floristice se observă și cu asociația *Anthoxantho-Agrostietum capillaris* Silinger 1933.

As. *Pruno spinosae-Crataegetum* Hueck 1931

Tufărișurile de porumbar și păducel constituie un stadiu succesoral mai mult sau mai puțin avansat către elementul de vegetație climax, reprezentat, în acest caz, de pădurile de cvercinee. Atât dezvoltarea spațială, la contact cu pădurea, cât și structura floristică susțin acest lucru.

As. *Carpino betuli-Quercetum cerris* Klika 1938

Aici au fost incluse pădurile cu caracter mezofil, dezvoltate pe versanții cu expoziție nordică, având în compoziția floristică o serie de specii ce apar frecvent în pădurile de șleau sau cărpinete – *Aposeris foetida*, *Dentaria bulbifera*, *Helleborus purpurascens*, *Erythronium dens-canis*, *Geranium robertianum*.

As. *Quercetum petraeae-cerris* Soó 1963

Pădurile mezoxerofile dominate de cer sunt cel mai bine reprezentate în cadrul sitului, ocupând culmile și versanții sudici cu înclinare slabă sau moderată. Fitocenozele de cer și gorun de pe coame sau versanți slab înclinați, cu *Potentilla alba*, *Carex montana*, *Pulmonaria mollis*, *Stachys officinalis* se potrivesc diagnozei asociației subcontinentale *Potentillo albae-Quercetum petraeae* Libbert 1933, validată pentru teritoriul României.

Pe suprafețe mici, pe versanți mai puternic înclinați s-au identificat fitocenozes de cer și gorun mai sărace în specii, fără sau cu puțini taxoni indicatori ai regimului alternant de umiditate edafică. Aceste comunități constituie treceri către asociațiile mai oligotrofe *Genisto tinctoriae-Quercetum* sau *Cytiso nigricantis-Quercetum*.

Încadrarea fitocenozelor în asociațiile vegetale corespunzătoare s-a realizat pe baza diagnozelor existente în literatura de specialitate. Elementele de referință pentru determinare au fost de natură compozițională, ecologică, structurală, fitogeografică și sindinamică.

După identificarea asociațiilor vegetale s-a urmărit încadrarea acestora în categorii de habitate. Habitatele prezente în situl ROSCI0209 Racâș-Hida sunt:

- a) Habitate de pajiști;
- b) Habitate forestiere;
- c) Habitate de tufărișuri.

Habitatele de pajiști și cele de tufărișuri au fost cartate, fără însă a li se evalua starea de conservare, deoarece ele nu fac obiectul desemnării sitului și nici nu se găsesc în situația de a fi propuse pentru a fi incluse în formularul standard al sitului ca obiective de conservare.

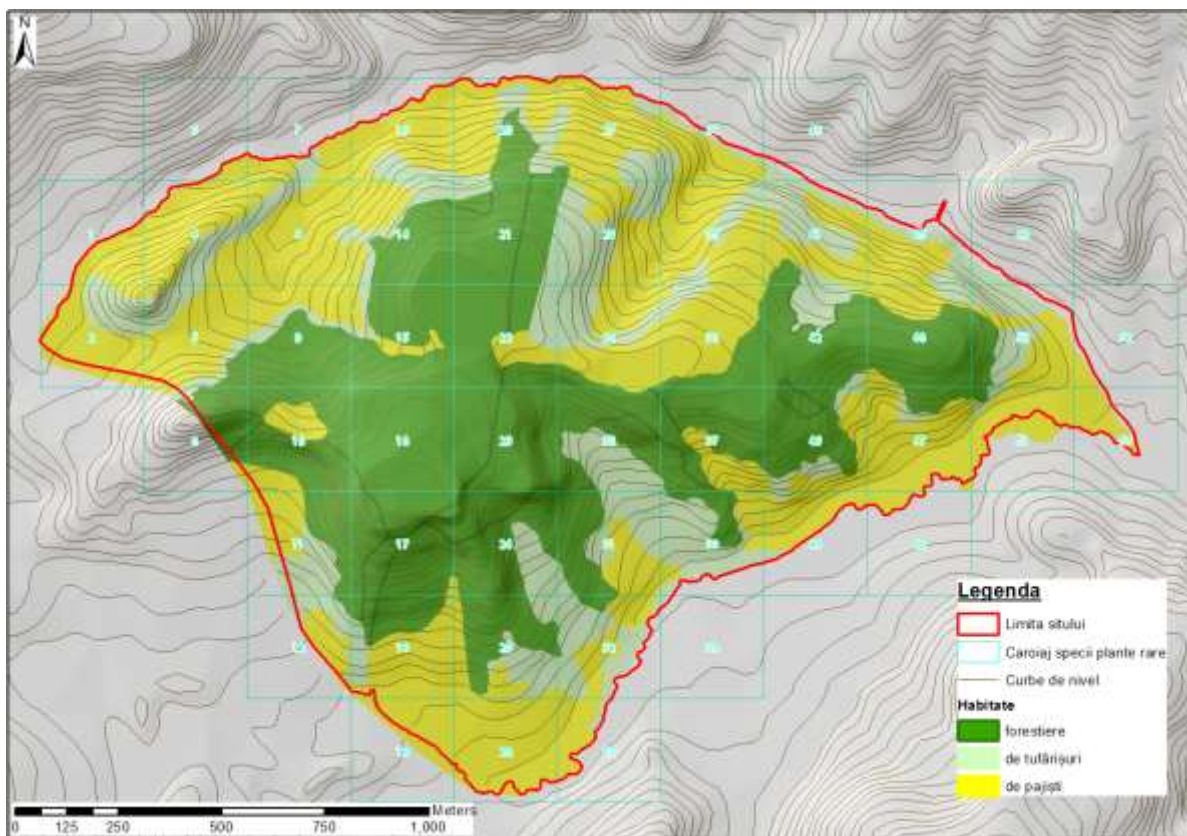

Figura 13. Distribuția tipurilor de habitate în cuprinsul sitului de importanță comunitară
ROSCI0209 Racâș-Hida

În ceea ce privește habitatele de pădure, s-a urmărit, de asemenea, analiza fiecărei asociații pentru a confirma sau infirma prezența habitatului pentru care a fost desemnat situl de importanță comunitară. A fost utilizată cea mai recentă lucrare de specialitate pe această temă și anume „Manual de interpretare a habitatelor Natura 2000 din România”, D. Gafta, O. Mountford – editori , Edit. Rosprint, Cluj, 2008. Analiza asociațiilor prezente prin prisma acestei surse infirmă prezența habitatului 91Y0 în cuprinsul celor două arii protejate. Habitatul de pădure dominant este Habitatul 91M0 - Păduri balcano-panonice de cer și gorun, distribuția acestuia în cuprinsul ariei naturale protejate fiind redată în Anexa nr. 8 la Planul de management.

În ceea ce privește încadrarea conform cu manualul Habitatele din România - Doniță et. al 2005, acest habitat este corespondent cu habitatul românesc R4149 Păduri danubian-balcanice de cer - *Quercus cerris* cu *Pulmonaria mollis*. În continuare se prezintă o descrierea a habitatului întâlnit în teren folosind ca structură model descrierea din lucrarea amintită mai sus.

R4149 Păduri danubian-balcanice de cer - *Quercus cerris* cu *Pulmonaria mollis* - cod Natura 2000: 91M0

Corespondențe:

EMERALD: !41.7 Thermophilous and supra-Mediterranean oak forests

PAL.HAB: 41.7697 Getic *Pulmonaria mollis*-*Q. cerris* forest

Asociații vegetale: *Quercetum cerris* Georgescu 1941

Tipul de ecosistem: 7114 Ceret cu *Glechoma-Geum*.

Altitudinile: variază între 257–374 m, cu o altitudine medie de 327 m.

Clima: Temperatura medie multianuală variază între 8,4 și 9,2°C cu o medie de 8,7°C.

Precipitațiile medii multianuale sunt de 630 mm.

Relief: Versanții pe care se află habitatul forestier prezintă diferite înclinări și expoziții, mai mult însorite, circa 43 hectare.

Roci: argile roșii nisipoase.

Soluri: de tip preluvisol, profunde-mijlociu profunde, luto-argiloase, mezobazice, hidric echilibrate, cu posibile deficite vara, mezotrofice.

Structura: Fitocenoze edificate de specii submediteraneene.

Stratul arborilor, compus, în etajul superior, din cer - *Quercus cerris*, exclusiv sau cu amestec de gorun - *Quercus petraea* ssp. *polycarpa*, stejar pedunculat - *Quercus robur*, și rare exemplare de frasin - *Fraxinus excelsior*, tei - *Tilia platyphyllos*, cireș - *Prunus avium*, paltin - *Acer platanooides*, plop tremurător - *Populus tremula*, chiar fag - *Fagus sylvatica*, iar în etajul inferior arțar tătărească - *Acer tataricum*, jugastru - *Acer campestre*, păr pădureț - *Pyrus pyraeaster*, măr pădureț - *Malus sylvestris*, ulm - *Ulmus minor*; are o acoperire de 70–90% și înălțimi variind de la 5 la 25 de metri.

Stratul arbuștilor, în general bine dezvoltat, compus din *Crataegus monogyna*, *Prunus spinosa*, *Ligustrum vulgare*.

Stratul ierburilor și subarbuștilor, dezvoltat variabil are ca dominante *Carex montana*, *Glechoma hirsuta*, *Geum urbanum*, *Pulmonaria mollis* și multe specii termofile.

Valoare conservativă: moderată la nivel național, mare la nivelul sitului

Compoziție floristică: Specii edificatoare: *Quercus cerris*.

Alte specii importante: *Ajuga genevensis*, *Ajuga reptans*, *Asparagus tenuifolius*, *Brachypodium pinnatum*, *Brachypodium sylvaticum*, *Campanula rapunculoides*, *C. persicifolia*, *Carex montana*, *Dactylis polygama*, *Euphorbia salicifolia*, *Fragaria vesca*, *F. viridis*, *Lathyrus niger*, *L. vernus*, *Lychnis viscaria*, *Tanacetum corymbosum*, *Melica uniflora*, *Polygonatum latifolium*, *P. odoratum*, *Pulmonaria mollis*, *Poa nemoralis*, *Sedum maximum*, *Stellaria holostea*, *Veronica chamaedris*, *Viola hirta*, *V. alba*, *Vincetoxicum hirundinaria* ș.a.

Suprafața pe tipuri de expoziție

Tabelul nr. 1.

Expoziția versantului	N	NE	E	SE	S	SV	V	NV
suprafața (ha)	13.49	10.67	15.56	14.51	17.76	8.36	4.95	9.04

2.3.2. Fauna

Fauna zonei este destul de diversă. În acest Plan de management, în rândurile care urmează se va face referire directă doar la specia de amfibieni pentru care a fost desemnat situl de importanță comunitară ROSCI0209 Racâș- Hida.

2.3.2.1. Amfibieni

Buhaiul de baltă sau izvoarașul cu burta galbenă - *Bombina variegata*

Pe parcursul transectelor realizate în situl Natura 2000 ROSCI0209 Racâș-Hida au fost identificate 12 exemplare de buhai de baltă cu burta galbenă, din care au putut fi identificați 4 masculi și 3 femele - pentru restul exemplarelor fiind incertă determinarea genului. Acestea au fost capturate cu mâna sau cu ajutorul unui minciog și pozate pe partea ventrală, pentru diferențierea față de hibridi *Bombina bombina* × *Bombina variegata*. Exemplarele de *Bombina variegata* au fost capturate din mici băltoace rămase pe drumurile existente, în denivelări sau în fâgașele acestora și de-a lungul cursurilor de apă. Probabil efectivul populației de *Bombina variegata* este mai numeros, iar numărul redus de exemplare observate poate fi pus parțial pe seama secetei de la începutul lunii iulie și a numărului mai scăzut de ochiuri de apă și bălți.

2.4. Informații socio-economice și culturale: Perspectivă istorică

Primele atestări documentare ale satelor comunei Hida arată astfel:

- a) Satul Hida este atestat documentar din anul 1333 în registrul de dijme papale întocmit între 1332 - 1337 de cei care colectau dările datorate papei de populația catolică din Regatul Ungariei. Dijmele erau percepute pe dioceze, iar Hida figura ca centru religios catolic. Așezarea este numită în documente, de-a lungul secolelor Hydalmas, Hidalmas, Hida.
- b) Satul Trestia este al doilea atestat documentar, din anul 1336. Este denumit în documente Komlos Ujfalu.

- c) Satele Sînpetru Almaşului - Szent Peter și Racîș - Almasrakos, Rakoș, sunt menționate pentru prima dată în documentele din anul 1350. Satul Sînpetru Almaşului a fost întemeiat inițial pe Corbu. Cauzele care au dus la mutarea sa în actuala vatră nu se cunosc cu certitudine.
- d) Satul Baica este atestat în anul 1396 și este menționat constant în documente cu numele de Banika, Bynyka, Bayka, Banika, Baika, Baica.
- e) Satul Miluani este menționat în documente datând din 1461 care amintește de census quinquagesimalis de Miluan. Ca și restul localităților și satul Miluani este atestat cu denumiri diferite de-a lungul timpului: Nyilvan, Milvan, Milvany.
- f) Satul Stupini - Fuzeș, de dată mai recentă este menționat constant în special în recensămintele organizate de statul austriac. După transformarea Imperiului habsburgic în Imperiul dualist austro-ungar, localitatea Stupini primește în documentele maghiare ale vremii numele de Mezosolymos.
- g) Localitatea Păduriș, fost cătun, s-a transformat în sat ca urmare a redistribuirii teritoriale realizată în 1956.

Comuna Hida prezintă pe teritoriul ei vestigii arheologice și istorice din toate epocile. Condițiile oferite de Valea Almaşului, cum ar fi izvoarele, suprafețele favorabile practicării agriculturii, căile de acces, au făcut ca regiunea să fie locuită încă din Neolitic. Prezența populației neolitice este demonstrată de două topoare din piatră șlefuită descoperite în Sînpetru Almaşului. Epoca bronzului este atestată printr-o spadă cu mâner ornamentat, descoperită în împrejurimile satului Hida și păstrată într-o colecție particulară. În anul 1903 s-a identificat pe dealul nordic al localității Hida un depozit de obiecte din bronz păstrate într-un vas ceramic din aceeași perioadă. Depozitul este compus din vârfuri de lance, fragmente dintr-o spadă cu peduncul, seceri și mânerul unui cuțit.

În timpul stăpânirii romane așezările au prosperat datorită drumului care leagă Napoca de Porolissum, actual localitatea Moigrad. Repertoriul arheologic al României păstrat în manuscris la Institutul de Arheologie și Istorie al Artei evidențiază traseul drumului roman care trecea probabil prin Hida - Jernău - Poarta Sălajului. Teritoriul locuit al Văii Almaşului era parte integrantă a Daciei Porolissensis, provincie organizată de împăratul roman Hadrian și reorganizată, după războaiele marcomanice din anii 168- 169 după Hristos, de Marcus Aurelius. Pentru supravegherea graniței de nord a provinciei, trasată în lungul Culmei Meseşului, s-au înălțat Castele de la Moigrad, Buciumi, Românași, Romita și Tihău. La adăpostul acestora s-au dezvoltat așezările civice din zona Hida – Sînpetru Almaşului – Dragu. Despre populația

romanizată rămasă după părăsirea Daciei de către împăratul Aurelian se cunosc informații destul de puține. Organizați în obști sătești și conduși de cnezi locali, locuitorii Văii Almașului cultivă ogoarele și cresc animale. Fiecare vale reprezintă o unitate administrativă și politică sub conducerea unui cneaz sau voievod local. Anonimus în Gesta Hungarorum afirmă că maghiarii au găsit la venirea lor în Transilvania, o populație băștinașă organizată în trei formațiuni politice prestatale conduse de Menumorut, Glad și Gelu. Zona Hida a fost integrată Ducatului lui Gelu. Anonimus relatează o bătălie purtată de Gelu Românul cu o căpetenie maghiară Tuhutum, pe râul Almaș. Șanțurile lui Gelu de pe Dealul Gras, au fost amenajate cu acest prilej. Gelu a fost ucis, iar populația autohtonă a jurat credință lui Tuhutum la Așchileu.

2.5. Informații socio-economice și culturale: Situația actuală

Cadrul natural în care se află comuna Hida oferă posibilitatea desfășurării unei game largi de activități economice, însă cu precădere a celor de natură agricolă și industrială, având un potențial mai ridicat din acest punct de vedere decât al celorlalte comune din județ.

Industria

În momentul de față, activitățile industriale care se desfășoară pe teritoriul comunei Hida sunt în domeniul producției de pigmenți pentru zugrăveli, prelucrării lemnului, în producția de mase plastice, producția rame de ochelari, confecții textile, confecții metalice, producție încălțăminte, industria morăritului și panificației și altele asemenea. Ca urmare, pe teritoriul comunei funcționează două mori de cereale - moara Hida, recunoscută în toate județele limitrofe încă din anii 1930 și o altă moară în localitatea Sânpetru Almașului, precum și o brutărie.

Agricultura și zootehnia

Activitățile agricole din comuna Hida au înregistrat un declin în ultima perioadă, declin care are la bază cauze legate de fragmentarea mare a terenurilor agricole. Acest lucru duce la imposibilitatea întreținerii mecanizate a terenurilor, sau la costuri foarte mari de exploatare mecanizată. Astfel, în anul 2008, doar 30% din suprafața agricolă a comunei Hida a fost exploatată.

Suprafața totală a comunei Hida este de 7 470 hectare împărțite astfel:

- a) suprafața agricolă 4005 hectare din care:
 - i. 1269 hectare arabil
 - ii. 792 hectare fânețe naturale
 - iii. 1944 hectare pășuni
- b) păduri 2772 hectare

- c) ape 116 hectare
- d) drumuri 185 hectare
- e) construcții 138 hectare
- f) neproductiv 254 hectare

Plantele agricole cele mai utilizate în culturi sunt porumbul, culturile păioase, rădăcinoasele și cartoful. În ultimii ani, s-a dezvoltat foarte mult în zonă cultura căpșunului, care devine tot mai apreciată pe piață. Cu toate neajunsurile agriculturii tradiționale, s-a dezvoltat foarte mult și cultura legumelor în solarii, tot mai multe familii dezvoltând culturi atât pentru consumul propriu cât și pentru comercializare. Ca urmare, producția de legume este distribuită pe piețele din orașele Cluj-Napoca, Zalău, Jibou, dar și în comunele învecinate fiind foarte apreciată.

Activitatea zootehnică s-a diminuat și ea foarte mult în ultimii ani datorită faptului că este nerentabil să crești un număr mic de animale, dar și datorită schimbărilor socio-economice din ultimii ani.

Turismul

Obiectivele turistice ale comunei reprezintă puncte de mare atracție atât pentru turiștii din țară, cât și pentru cei din străinătate. Rezervațiile naturale Gresiile de pe Stânca Dracului și Poiana cu narcise de la Racâș sunt puncte importante în ghidurile turistice ale țării noastre. Alături de acestea, o serie de lăcașuri de cult întregesc patrimoniul cultural al zonei:

- a) Mănăstirile Adormirea Maicii Domnului și Strâmba din Păduris;
- b) Bisericile de lemn Sfinții Arhangheli din Baica, Sfinții Arhangheli din Miluani, Sfinții Arhangheli din Racâș, Sfinții Arhangheli din Sânpetru Almașului;
- c) Conacele Hatfaludy din Hida, Moca.

2.6. Evaluarea stării de conservare pentru toate speciile și habitatele din ariile naturale protejate

2.6.1. Evaluarea stării de conservare a habitatului 91M0

Conform Directivei 92/43/CEE privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de floră și faună sălbatice, starea de conservare a unui habitat este dată de totalitatea factorilor ce acționează asupra sa și asupra speciilor tipice și care îi poate afecta pe termen lung răspândirea, structura și funcțiile, precum și supraviețuirea speciilor tipice. Această stare se consideră favorabilă atunci când sunt îndeplinite cumulativ o serie de condiții.

Plecând de la această abordare, starea de conservare a fost evaluată pe baza indicatorilor descriși în tabelul de mai jos.

Evaluarea stării de conservare a habitatului 91M0

Tabelul nr. 2

Indicatorul supus evaluării	Stare	Observații
1. Suprafața		
1.1. Suprafața minimă	favorabilă	suprafața mai mare de 3 hectare
1.2. Dinamica suprafeței	favorabilă	stabilă - nu există semne sau tendințe de reducere a acesteia
2. Etajul arborilor		
2.1. Compoziția	favorabilă	mai mult de 90% specii edificatoare
2.2. Specii alohtone	favorabilă	Se întâlnește în cuprinsul habitatului 4.5 hectare în care acoperirea realizată de salcâm este de 0,6. Această suprafață reprezintă doar 4% dar trebuie văzută ca o amenințare reală la menținerea stării favorabile de conservare.
2.3. Mod de regenerare	favorabilă	Acest indicator se află la nivelul pragului în momentul de față și e nevoie de promovarea în continuare a regenerării naturale din sămânță.
2.4. Consistența - cu excepția arboretelor în curs de regenerare	favorabilă	Acolo unde există porțiuni parcurse cu tăieri de regenerare s-a ținut cont și de acoperirea semințișului.

Indicatorul supus evaluării	Stare	Observații
2.5. Numărul de arbori uscați pe picior - cu excepția arboretelor sub 20 ani	favorabilă	S-a considerat ca fiind favorabil pentru întreg habitatul - doar în porțiunile parcurse cu tăieri de regenerare lipsesc.
2.6. Numărul de arbori aflați în curs de descompunere pe sol - cu excepția arboretelor sub 20 ani	favorabilă	S-a considerat ca fiind favorabil pentru întreg habitatul - doar în porțiunile parcurse cu tăieri de regenerare lipsesc.
3. Semințișul - doar în arboretele sau terenurile în curs de regenerare		
3.1. Compoziția	favorabilă	
3.2. Specii alohtone	favorabilă	Acestea lipsesc
3.3. Mod de regenerare	favorabilă	Se regăsesc la momentul actual și circa 20% exemplare din lăstari.
3.4. Grad de acoperire	favorabilă	Pragul minim este îndeplinit luându-se în calcul și acoperirea arborilor bătrâni.
4. Subarboretul - doar în arboretele cu vârstă de peste 30 ani		
4.1. Specii alohtone	favorabilă	Acestea lipsesc
5. Stratul ierbos - doar în arboretele cu vârstă de peste 30 ani		
5.1.. Specii alohtone	favorabilă	Acestea lipsesc
6. Perturbări		

Indicatorul supus evaluării	Stare	Observații
6.1. Suprafața afectată a etajului arborilor	favorabilă	
6.2. Suprafața afectată a semințișului	favorabilă	Pășunatul turmelor din jurul sitului reprezintă factorul perturbator major, suprafața afectată fiind variabilă în cuprinsul anului, observându-se un procent mai ridicat de suprafață afectată spre sfârșitul verii - august, septembrie
6.3. Suprafața afectată a subarboretului	favorabilă	
6.4. Suprafața afectată a stratului ierbos	favorabilă	

Din analiza tabelului anterior se poate afirma că pentru Habitatul 91M0 - Păduri balcano-panonice de cer și gorun starea de conservare este favorabilă.

2.6.2. Evaluarea stării de conservare pentru specia *Narcissus poeticus*

Starea de conservare a populației de *Narcissus poeticus* este în general bună și ca atare se consideră la momentul actual una favorabilă. Populații abundente au fost întâlnite în partea de Sud-Est a sitului ROSCI0209 Racăș-Hida, în lunca Jernăului.

Prin măsurătorile realizate la nivelul populației existente de *Narsissus poeticus* s-a constatat că densitatea exemplarelor este destul de mare, acesta ajungând până la 119 exemplare pe metru pătrat. De asemenea, înălțimea tulpinii a variat între 28 și 80 centimetri cu o medie de 49,1 centimetri.

Amenințările potențiale la adresa integrității populațiilor de narcise sunt:

- a) Drenarea zonei poate duce la scăderea umidității solului sub nivelul cerințelor ecologice ale acestei specii, știut fiind că narcisele preferă solurile umede. Acest lucru ar putea conduce la scăderea numărului de narcise.
- b) Pășunatul, atât prin distrugerea plantelor, dar și prin destructurarea solului și distrugerea bulbilor, este un pericol real pentru integritatea populațiilor de narcise.

- c) Culegerea narciselor de către localnici în cantități mari în momentul înfloririi, împiedică dezvoltarea populației. De asemenea, culegerea bulbilor folosiți în scop fitoterapeutic poate duce la diminuarea populației deja existente.
- d) Incendiile de origine antropică ce au ca scop curățirea terenurilor din aria naturală protejată pot afecta bulbii și pot conduce, de asemenea, la diminuarea populației.

2.6.3. Evaluarea stării de conservare pentru specia *Bombina variegata*

Este demonstrat faptul că la *Bombina variegata* depunerea pontei este declanșată de căderi însemnate de precipitații, ceea ce conduce și la aglomerări mai mari de indivizi în locurile în care se formează bălți. Dată fiind capacitatea de dispersie și utilizarea oricărui ochi de apă pentru reproducere, dezvoltare și hrănire, un efectiv cuprins între 50 și 100 indivizi, cât estimăm că ar putea fi efectivul minim de *Bombina variegata* în situl ROSCI0209 Racâș-Hida, ar conduce la aprecierea unei stări de conservare parțial favorabile. Habitatele acvatice de tipul bălților temporare și permanente, unde au fost observate exemplarele de *Bombina variegata* nu depășeau la acel moment 9 metri pătrați în suprafață și 25 centimetri în adâncime, ceea ce pentru această specie reprezintă habitate prielnice pentru reproducere și dezvoltare. O stare de conservare favorabilă ar presupune existența unui număr de 1000 de adulți în cazul populațiilor izolate, sau mai puțin în cazul populațiilor care formează structuri metapopulaționale. Pentru conservarea acestei specii pot fi necesare măsuri speciale de protejare a habitatelor umede, unde se reproduce și dezvoltă specia și asigurarea unor căi de migrație, știut fiind faptul că *Bombina bombina* are o rază de dispersie sub 1 km/generație.

Un risc major pentru viabilitatea pe termen lung a populației de *Bombina variegata* din ROSCI0209 Racâș-Hida îl reprezintă numărul mic de locații de reproducere și dezvoltare, număr corelat cu variațiile climei locale respectiv episoade de secetă. De asemenea, o altă amenințare a acestei specii este reprezentată de colectarea în vederea consumului.

CAPITOLUL III. SCOP ȘI OBIECTIVE

3.1. Scopul managementului

Scopul managementului ariilor naturale protejate de la Racâș–Hida este gospodărirea durabilă a habitatelor forestiere protejate, atingerea și conservarea stării de conservare favorabilă pentru speciile protejate și speciilor rare din cuprinsul ariilor, practicarea ecoturismului, fără afectarea semnificativă a activităților umane din zonă, cu beneficii economice pe termen lung.

3.2. Obiective pentru specii și habitate

- a) Habitatul 91M0 - Păduri balcano-panonice de cer și gorun:
 - i. Conservarea habitatului de importanță comunitară 91M0 în situl de importanță comunitară ROSCI0209 Racâș-Hida
 - ii. Monitorizarea stării de conservare a habitatului de importanță comunitară 91M0 în situl de importanță comunitară ROSCI0209 Racâș-Hida
- b) *Bombina variegata*:
 - iii. Îmbunătățirea stării de conservare a speciei de importanță comunitară *Bombina variegata* în situl de importanță comunitară ROSCI0209 Racâș-Hida
- c) *Narcissus poeticus*:
 - iv. Conservarea populației de narcise în aria naturală protejată de interes național 2.684 Poiana cu narcise de la Racâș-Hida
 - v. Monitorizarea stării de conservare a populației de narcise în aria naturală protejată de interes național 2.684 Poiana cu narcise de la Racâș-Hida
- d) Obiective comune
 - vi. Actualizarea informațiilor din Formularul Standard al sitului de importanță comunitară ROSCI0209 Racâș-Hida
 - vii. Gestionarea vizitării ariilor naturale protejate de la Racâș-Hida
 - viii. Conștientizarea și informarea populației locale

CAPITOLUL IV. IMPLEMENTARE

4.1. Acțiuni/măsuri de management propuse pentru îndeplinirea obiectivelor

4.1.1. Acțiuni/măsuri de management propuse pentru gospodărirea habitatului 91M0

Punctul de pornire în analiza măsurilor ce se impun pentru o gospodărire eficientă a habitatului forestier luat în studiu îl reprezintă informațiile referitoare la eventualele amenințări ce pot afecta starea de conservare a acestui habitat. În continuare, prezentăm o serie de amenințări potențiale identificate atât pe baza informațiilor din teren cât și a reglementărilor legislative.

4.1.1.1. Amenințări ale habitatului 91M0

4.1.1.1.1. Amenințări de origine antropică directă și indirectă care afectează starea de conservare a habitatului 91M0

a) Proprietatea terenurilor, administrarea lor și informarea

Pentru suprafețele incluse în aria naturala protejată procesul de clarificare a situației proprietății trebuie grăbit. În cazul unor litigii care întârzie acest proces, se impun măsuri de control strict asupra respectării regimului silvic și a amenajamentului aflat în vigoare, cu excepția cazurilor când prevederile acestuia trebuie adaptate cerințelor de conservare conform Natura 2000. Tot din cauza acestui proces, în numeroase cazuri, același habitat poate să aparțină mai multor proprietari chiar să cuprindă mai multe forme de proprietate. În aceste cazuri, planificarea și, implicit, gospodărirea trebuie să fie unitare, adică măsurile de gospodărire pentru toate porțiunile trebuie armonizate la nivel de habitat.

Cazul ideal îl reprezintă planificarea gospodăririi întregului habitat în cadrul unui singur amenajament, în scopul evitării unor situații în care măsurile de gospodărire ar putea fi diferite pentru aceeași porțiune de habitat.

Diversitatea formelor de proprietate și administrare, precum și dinamismul acestora la momentul actual - schimbarea administratorilor pe perioada de valabilitate a amenajamentului, pot crea numeroase confuzii și pot apare încă multe nelămuriri referitoare la acest proces, atât în rândul proprietarilor și administratorilor de terenuri, cât și în ceea ce privește publicul larg. Restricțiile din planul de management al ariei precum și o serie de supoziții privind deficiențe

în modul de gospodărire actual, pot genera tensiuni în relația dintre autoritate – care propune și/sau susține un sit și proprietar/administrator, cel care deține terenul sau îl gestionează.

Informarea trebuie să fie făcută obiectiv și imparțial, având în vedere faptul că numai o transparență totală poate asigura un parteneriat veritabil.

b) Limitele sitului

Limita sitului Natura 2000 care face obiectul acestui studiu nu este materializată în teren. În astfel de situații, mai ales în zonele unde limitele siturilor nu sunt evidente sau unde acestea sunt greu de urmărit în teren, se pot produce accidental diverse agresiuni asupra integrității siturilor. Pentru habitatele aflate pe contur, intensitatea efectelor negative poate fi destul de mare. În vederea evitării unor astfel de incidente, ar trebui ca limitele sitului să fie materializate pe teren cu semne standardizate.

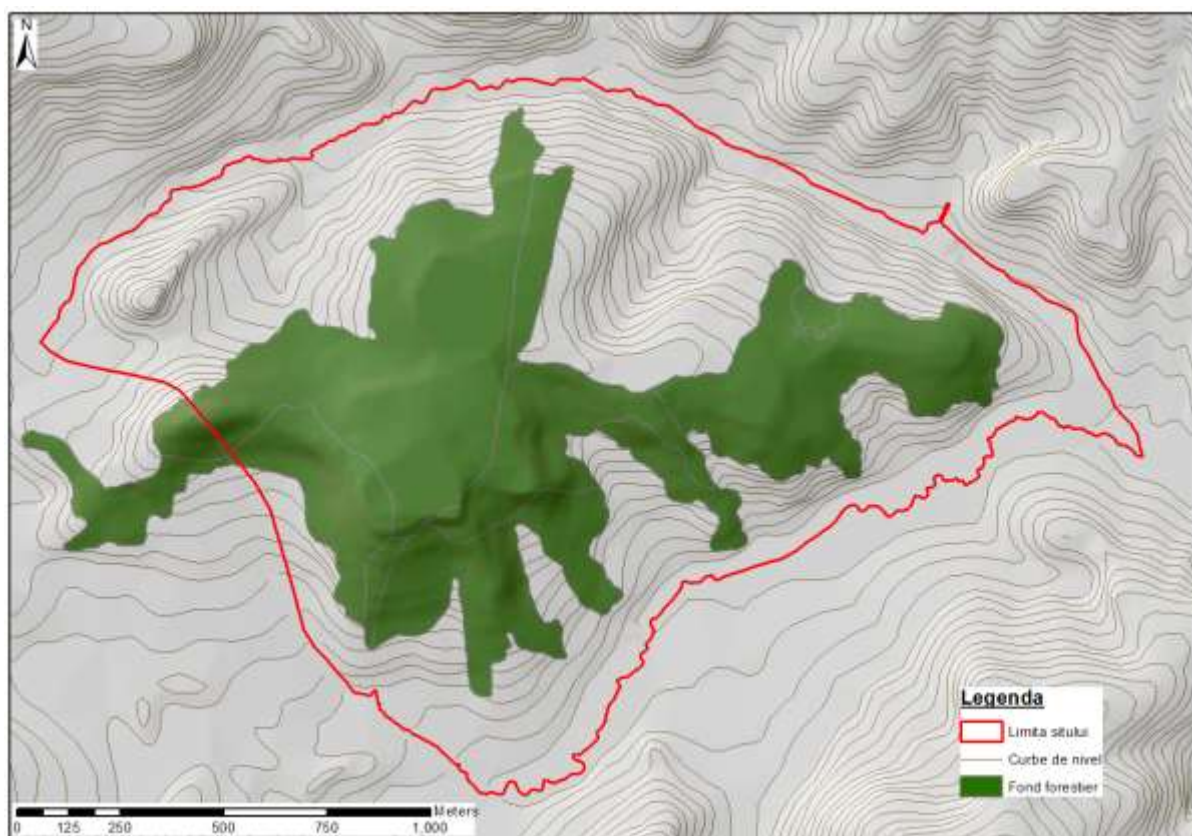

Figura 14. Limita sitului de importanță comunitară ROSCI0209 Racâș-Hida

c) Modul de gospodărire și planificarea acestuia

Modul în care se poate planifica și realiza gospodărirea corespunzătoare a siturilor Natura 2000 este descris în articolul 6 al Directivei 92/43/CEE, care conține patru paragrafe distincte care reglementează atât măsurile privind conservarea, cât și cele necesare a fi aplicate

în derularea unor activități/proiecte cu potențial negativ asupra stării de conservare favorabilă a habitatelor și speciilor din situri.

În ceea ce privește modul actual de planificare și aplicare a managementului pădurilor, habitatele forestiere sunt incluse în fondul forestier național, administrarea acestora fiind supusă regimului silvic și deci reglementată prin legislația națională. Ca urmare, gospodărirea pădurilor se face prin amenajamente silvice, elaborate după norme unitare la nivel național, indiferent de natura proprietății și de forma de administrare, și aprobate de autoritatea națională care răspunde de silvicultură.

Aceste planuri au la bază obiective de interes național și nu urmăresc strict scopurile proprietarului care, în anumite cazuri, ar putea urmări maximizarea profitului, obținerea de venituri pe termen scurt și nu continuitatea funcțiilor sau mai ales conservarea biodiversității.

Îmbunătățirile necesare a fi aduse instrucțiunilor actuale trebuie privite mai mult ca niște detalieri sau precizări și nu neapărat modificări substanțiale ale modului de planificare și implicit de gospodărire, întrucât amenajarea pădurilor se bazează pe principii ce urmăresc gospodărirea durabilă a pădurilor. În plus, silvicultura în România promovează tipul natural de pădure și regenerarea naturală din sămânță a arboretelor.

Se poate deci afirma că, mai ales când este vorba de conservarea habitatului forestier în sine și nu a unor specii – altele decât cele edificatoare – cu cerințe speciale de conservare, modul actual de gospodărire al pădurilor, conform instrucțiunilor în vigoare, nu trebuie modificat foarte mult pentru a corespunde cerințelor de conservare a habitatelor forestiere de interes comunitar.

Chiar dacă statutul legal al modului de gospodărire este definitivat și funcțional, aplicarea în practică a măsurilor trebuie urmărită cu atenție de către organele în drept. Ca atare, atât în habitatele forestiere de interes comunitar dar și în pădurile din imediata vecinătate a acestora, aplicarea lucrărilor silvice trebuie să respecte cu strictețe prevederile planurilor de gospodărire și a instrucțiunilor în vigoare. Aceasta mai ales datorită faptului că siturile Natura 2000, pe lângă valoarea științifică și turistică, trebuie să reprezinte zone model pentru conservare prin gospodărire activă. Ca atare, la exploatarea masei lemnoase din habitatele forestiere se vor respecta cu strictețe regulile silvice prevăzute în actele normative în vigoare. Cu atât mai mult vor trebui luate măsuri drastice de stopare a tăierilor ilegale dacă acestea vor apărea.

Pe baza experienței acumulate în alte zone ale Rețelei Natura 2000 și printr-un proces de monitorizare a efectelor managementului în situri, măsurile de gospodărire vor trebui

adaptate continuu la realitățile din teren, pentru a asigura conservarea eficientă a speciilor și habitatelor.

d) Poluare, construcții și alte amenajări

De asemenea, modernizarea unor lucrări deja existente - drumuri, aducțiuni de apă - pot produce modificări importante în desfășurarea proceselor naturale caracteristice ecosistemelor. Ca urmare, amplasarea unor obiective diverse, inclusiv modificarea sau extinderea unor proiecte existente și desfășurarea unor activități de amploare în habitatele forestiere de interes comunitar și în vecinătatea acestora, trebuie, pe cât posibil, evitate și obligatoriu supuse evaluării impactului asupra mediului.

Un capitol aparte îl reprezintă depozitarea deșeurilor menajere. Apropierea relativă a ariei protejate vizate de așezări umane, prezența pășunatului, turismului necontrolat și a altor activități umane, au ca efect direct depozitarea haotică de diverse deșeuri menajere.

Având în vedere cele menționate mai sus, modul de depozitare a deșeurilor, indiferent de natura lor, trebuie să fie reglementat strict. Toate activitățile generatoare de deșeuri vor fi monitorizate, iar nerespectarea regulilor va trebui sancționată prompt de către organele cu atribuții de control.

e) Creșterea animalelor și exploatarea altor resurse

Dintre activitățile agricole cu impact direct asupra habitatelor forestiere se numără pășunatul și trecerea animalelor domestice prin arborete. Pășunatul are ca efect nu doar eliminarea selectivă a anumitor specii ci, în anumite cazuri, poate avea efecte negative asupra regenerării speciilor edificatoare de habitat, chiar asupra puiștilor de dimensiuni mari, mai ales în cazul pășunatului cu capre. Trecerea regulată și, de cele mai multe ori, pe același traseu, produce tasarea solului și destructurarea acestuia, distrugerea vegetației ierboase și a încetinirea regenerării naturale a speciilor de arbori. Efectele negative sunt mai mari pe terenurile cu predispoziție la eroziune, cu înclinare accentuată, cu soluri superficiale, neacoperite corespunzător de vegetație și în cele cu exces de umiditate. La toate acestea se poate adăuga și introducerea zoocoră de specii și boli care afectează biocenoza. Ambele activități, atunci când sunt practicate în mod excesiv, pot afecta habitatele forestiere și indirect, prin degradarea terenurilor limitrofe. Intensitatea efectelor negative este cu atât mai mare cu cât terenurile respective sunt mai înclinate și scurgerea se face către habitatele care fac obiectul conservării. Un aspect important care favorizează trecerea repetată a turmelor se datorează trupurilor relativ mici de pădure înconjurată de pășune, în care trecerea se realizează prin pădure și, de cele mai multe ori, pe aceleași trasee. Pentru evitarea efectelor negative enumerate mai sus, încărcarea

cu vite a pășunilor se va monitoriza atent, iar trecerea acestora prin pădure, acolo unde produc prejudicii biocenozei dar și biotopului, va fi pe cât posibil limitată.

Arderea miriștilor poate periclita habitatele forestiere, mai ales datorită faptului că are loc, în general, în perioade ale anului când vegetația ierboasă este uscată - primăvara, după topirea zăpezii, dar înainte de pornirea în vegetație și la sfârșitul verii.

Focul scăpat de sub control este foarte greu de oprit și efectele acestuia asupra ecosistemelor forestiere sunt devastatoare. Gravitatea incendiului de pădure de origine antropică, cât și faptul că acesta poate afecta în principiu orice habitat forestier, reclamă o atenție deosebită asupra prevenirii și combaterii lui. Arderea resturilor vegetale de pe terenurile limitrofe pădurilor se va face doar cu acceptul autorității competente pentru protecția mediului și cu informarea în prealabil a serviciilor publice comunitare pentru situații de urgență. Cu atât mai mult, aprinderea de focuri în habitatele forestiere sau în imediata lor vecinătate trebuie interzisă.

Având în vedere potențialul de vizitare al ariei protejate, reglementarea acestei activități este deosebit de importantă. Atât căile de vizitare prin habitatele protejate, cât și locurile speciale de campare și modul de gestionare a deșeurilor trebuie respectate cu strictețe. Afișarea unor reguli generale de vizitare reprezintă o cale eficientă de educare a publicului și evitare a degradării ecosistemelor naturale. În habitatele protejate, accesul în afara potecilor marcate, cât și utilizarea vehiculelor motorizate în scopuri de vizitare vor fi restricționate în funcție de cerințele de conservare. Verificarea respectării acestor reguli trebuie făcută regulat și eventualele abateri trebuie sancționate prompt.

Recoltarea de specii - ciuperci, fructe de pădure, flori, plante medicinale - poate modifica compoziția ecosistemelor forestiere ducând la degradarea acestora, mai ales când e vorba de specii edificatoare de habitat și când exploatarea este excesivă. Indiferent de scopul recoltării, pentru uz personal sau pentru comercializare, aceasta trebuie făcută cu respectarea unor reguli stricte și doar pe baza unor studii de impact, care fundamentează cotele de recoltă, avizate de autoritatea de mediu. Organele de administrare și control vor supraveghea desfășurarea acestor activități și vor aplica sancțiuni celor care nu respectă regulile impuse pentru conservarea ecosistemelor.

4.1.1.1.2. Procese naturale de natură biotică și abiotică ce influențează starea de conservare a habitatului 91M0

a) Procesele naturale, biotice și abiotice

Factorii de stres, situațiile limitative care a afectează sau pot afecta habitatul sunt:

- i. Competiția interspecifică;
- ii. Invazia unor specii forestiere;
- iii. Înțelenirea solului și/sau periodicitatea fructificației speciilor edificatoare;
- iv. Uscarea anormală;
- v. Vătămări provocate de entomofaună și agenți fitopatogeni;
- vi. Pagube datorate faunei sălbatice;
- vii. Incendii naturale.

Având în vedere faptul că habitatul forestier luat în studiu acoperă suprafețe relativ restrânse, efectele unor atacuri masive de insecte sau ciuperci pot fi dezastruoase. Ca atare, evoluția celor mai cunoscute specii de dăunători trebuie atent monitorizată pentru a putea interveni prompt în cazul unor înmulțiri în masă. Vor fi preferate metodele de combatere biologică ca menținerea unor populații viabile ale dușmanilor naturali, urmând ca celelalte metode să fie folosite doar ca ultimă alternativă.

Pentru asigurarea succesului regenerării naturale a speciilor edificatoare de habitat, efectivele speciilor de faună, în special ungulate, vor fi ținute sub control. Această măsură este necesară în cazul de față din cauza trupurilor izolate de pădure, în care aceste animale își găsesc refugiu și hrană în perioada de iarnă, când terenurile agricole/pășunile din jur nu le mai satisfac aceste necesități. Efectivele populațiilor de ungulate dar și a dușmanilor lor naturali trebuie atent monitorizate și controlate, pentru a menține un echilibru natural în ecosistem.

Incendiul natural de pădure este în general rar întâlnit în țara noastră. Cu toate acestea poate fi considerat ca un factor perturbator potențial pentru habitatul forestier luat în studiu. Având în vedere gravitatea efectelor, existența unui plan de intervenție este deosebit de importantă pentru conservarea cu succes a acestor păduri, mai ales pentru ca discutăm de zone cu condiții de uscăciune.

Din categoria factorilor biotici, s-au remarcat invazia unor specii forestiere – salcâmul- și competiția interspecifică.

b) Compensarea pierderilor datorate restricțiilor impuse pentru conservare

Conservarea habitatului în aria protejată vizată trebuie văzută ca un parteneriat din toate punctele de vedere. Indiferent de forma prin care se reglementează gospodărirea - planuri de management, măsuri administrative sau contractuale - ambele părți implicate, statul și proprietarii/administratorii de terenuri au atât drepturi cât și obligații. Nerespectarea lor de către una din părți atrage după sine penalizări, sau chiar anularea formei contractuale în sine. Deci

nu se pot impune restricții care generează pierderi financiare proprietarilor fără ca acestea să fie compensate de către stat.

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011, cu modificările și completările ulterioare, prevede pentru proprietarii terenurilor deținute în regim de proprietate privată sau concesionate, din ariile naturale protejate, plata de compensații pentru respectarea prevederilor Planului de management al ariei naturale protejate. Modalitatea de solicitare, calculul și de acordare a compensațiilor urmează să se stabilească prin hotărâre a Guvernului.

4.1.1.2. Măsurile de management pentru habitatul forestier de interes comunitar

4.1.1.2.1. Măsurile necesare menținerii stării de conservare favorabilă

I. Intervenții silviculturale

a) la lucrările de îngrijire și conducere a arboretelor se vor promova speciile de cvercinee caracteristice tipului natural fundamental de pădure, adică cerul în special, precum și gorunul și stejarul, însă fără a se promova monoculturi, deci se va respecta principiul biodiversității. Cel puțin în primii 20 – 25 de ani de viață cvercineele vor fi sprijinite fără rezerve, mai ales în locurile în care dezvoltarea lor este împiedicată de alte specii, în principal de carpen, însă fără a elimina complet speciile concurente din compoziția arboretului. Odată salvate cvercineele, se va interveni în arboret pentru obținerea unei structuri bietajate sau cel puțin cu o tendință de structură bietajată – cu cvercineele în etajul superior și carpenul și celelalte specii în cel inferior și/sau pentru formarea subarboretului.

b) pentru conservarea biodiversității și menținerea capacității adaptive și vitalității populațiilor de arbori, considerăm că regimul codrului este singurul care poate fi avut în vedere - vor fi preferate ciclurile lungi care depășesc longevitatea speciilor secundare, în special a carpenului și teilor

c) în arboretele ajunse la vârsta exploatabilității tehnice se recomandă aplicarea tratamentului tăierilor progre

d) pentru protejarea solului împotriva înierbării, a menținerii unui mediu mai umed dar și pentru favorizarea rectitudinii trunchiurilor și elagajului cvercineelor, vor fi promovate subarboretul și speciile arborescente de subetaj. Acolo unde lipsesc și nu se instalează în mod natural aceste specii pot fi introduse pe cale artificială.

e) Arboretele în care nu se reglementează producția vor fi gospodărite în regim de conservare. În astfel de arborete nu este posibilă, sau uneori dacă este posibilă, nu este permisă, recoltarea de produse principale prin tăierile de regenerare clasice. Ca urmare, gospodărirea lor se va face prin lucrări speciale de conservare. Acestea urmăresc asigurarea continuității pădurii și menținerea arboretelor într-o stare corespunzătoare îndeplinirii funcției de protecție atribuite.

II. Alte intervenții

- a) Lucrările de întreținere, reparație, modernizare, reabilitare a drumurilor se vor face cu maximă precauție pentru a nu deteriora habitatul în zona limitrofă acestora. Se va evita pe cât posibil construirea de noi drumuri prin habitat; se acceptă doar când nu există altă variantă și când drumul respectiv are o importanță vitală pentru proprietar sau comunitatea locală;
- b) Populațiile de ungulate se vor menține prin intervenții de management cinegetic în efective optime pentru a nu periclita regenerarea speciilor edificatoare. Dacă este necesar se vor aplica substanțe repelente sau se vor folosi alte metode de protejare a regenerării speciilor edificatoare împotriva faunei sălbatice;
- c) În zonele incluse în fond forestier care conțin aceste habitate, se va interzice pășunatul, în special în regenerări tinere, în porțiuni ale arboretelor mature cu regenerare sau unde se urmărește instalarea acesteia. În pășunile cu arbori această activitate va fi strict reglementată pentru a se evita distrugerea florei și faunei, compactarea solului și declanșarea unor fenomene de eroziune. Și în astfel de cazuri, dacă există porțiuni cu regenerare sau unde se urmărește instalarea regenerării naturale, pășunatul va fi interzis;
- d) Aprinderea focului va fi permisă doar în zone special amenajate din afara habitatelor. Având în vedere pericolul extinderii în fond forestier a unor incendii produse în terenurile limitrofe, arderea resturilor vegetale de pe terenurile agricole învecinate se va face doar cu acceptul autorității competente pentru protecția mediului și cu informarea în prealabil a serviciilor publice comunitare pentru situații de urgență, conform prevederilor legale;
- e) Se va interzice abandonarea în habitate a deșeurilor de orice natură;
- f) Se recomandă amplasarea de panouri de avertizare și aplicarea de sancțiuni pentru nerespectarea acestor prevederi.

4.1.1.2.2. Măsurile necesare refacerii stării de conservare favorabilă

Deși starea de conservare a habitatului avut în vedere este la această dată este favorabilă, având în vedere diversitatea situațiilor ce pot să apară, atât din cauze naturale - succesiune naturală, apariția uscării anormale la cvercinee sau alte procese perturbatoare - cât și datorită presiunii antropice ridicate asupra acestor ecosisteme, refacerea stării de conservare favorabilă în arboretele degradate reclamă o atenție deosebită.

I. Intervenții silviculturale

a) În urma unor perturbări, pădurile de cer se pot reface prin plantații, semănături directe sau prin regenerare naturală dacă poate fi asigurată din arborete învecinate neafectate. Se va utiliza material de proveniență locală sau, dacă nu este posibil, din ecotipuri similare. Atunci când din cauze naturale sau antropice anumite specii ajung să domine și să elimine unele specii edificatoare - îndeosebi cvercinee - amestecul va fi reglat prin măsuri silviculturale adecvate: descopleșiri, degajări, curățiri, rărituri, tăieri de regenerare, semănături, plantații, ajutorarea regenerării naturale.

b) Ameliorarea arboretelor derivate aflate în stare de desiș sau nuieliș, unde nu s-au instalat cvercineele, în urma aplicării tratamentului tăierilor progresive, iar solul a prezentat fenomene de înmlăștinare cât timp a fost aplicat tratamentul, se va face conform pașilor următori:

- a) se vor tăia ras fâșii late cât înălțimea arboretului, 3-4 m sau cel puțin cât să permită mobilizarea solului prin mijloace mecanizate, alternând cu fâșii de aceeași lățime;
- b) pe fâșiile tăiate ras se va mobiliza solul, apoi se vor introduce cvercineele prin semănături sau plantații în rânduri, pentru a permite întreținerea lucrărilor, fără de care nu se poate asigura reușita;
- c) când arboretul din fâșiile netăiate, ce are un avans de creștere, tinde să copleșască cvercineele, acesta se va recepa.

c) În arboretele exploatabile substituirea se poate realiza: prin semănături directe și plantații în ochiuri; ochiurile se vor amplasa cât mai uniform pe întreaga suprafață a arboretului, ținându-se cont și de zonele unde este posibil să mai existe semințis utilizabil. Ochiurile vor fi eliptice, cu axa mare mai mare decât înălțimea medie a arboretului, iar axa mică $1/3 - 1/2$ din axa mare. Distanța dintre ochiuri poate fi 25-30 metri. Ochiurile se vor orienta cu axa mare pe direcția est-vest; dacă în cadrul unui ochi există semințis utilizabil viguros, atunci arborii maturi pot fi eliminați, încercându-se a se face acest lucru cu cât mai puține prejudicii. Exploatarea se va

face numai pe zăpadă. De asemenea va fi nevoie de o rețea de linii de colectare bine dezvoltată și astfel gândită încât prejudiciile să fie minime. Semințișul prejudiciat va fi recepat. Dacă nu se va da atenție modului de exploatare, atunci investițiile vor fi zadarnice; în ochiurile unde nu există semințiș, se va extrage circa 1/3 din arboretul existent pentru a se crea lumină la nivelul solului. Se vor extrage în special exemplarele de carpen sau alte specii ce se regenerează relativ cu ușurință cum ar fi teiul și jugastrul. Astfel, în golurile create se vor semăna sau planta cer, stejar și gorun. Dacă solul este tasat și înierbat, atunci este nevoie să fie mobilizat, lucrări ce vor ridica costurile de împădurire; dacă va mai fi necesar, se va mai interveni cu o tăiere de lărgire a ochiurilor, urmată de lucrări de împădurire, însă în decurs de 3-4 ani, ochiurile trebuie complet racordate;

4.1.2. Măsurile propuse pentru conservarea populațiilor de *Narcissus poeticus*

- a) Limitarea pășunatului;
- b) Se recomandă cosirea ca măsură de protejare a exemplarelor de *Narcissus poeticus* împotriva buruienilor care le copleșesc. Cosirea se va realiza după trecerea perioadei de înflorire, respectiv după 15 iunie.
- c) Stoparea acțiunilor de drenare în vederea menținerii unei umidități optime a solului corespunzătoare cerințelor ecologice ale speciei;
- d) Interzicerea culegerii narciselor, stimulând, prin creșterea numărului de narcise diseminarea lor naturală;
- e) Promovarea unor măsuri de conștientizare în rândul populației din apropiere, asupra necesității de a proteja această specie.

4.1.3. Măsurile propuse pentru conservarea speciei *Bombina variegata*

- a) Asigurarea unei cât mai bune departajări ecologice a hibridilor *Bombina variegata*-like față de *Bombina bombina*. Această departajare se poate realiza prin asigurarea habitatelor de reproducere și dezvoltare preferate de fiecare din cele două specii de *Bombina*;
- b) Realizarea unor șanțuri discontinue, pe marginea drumurilor. Deși este o măsură de reconstrucție, exemplarele de *Bombina variegata* sunt atrase din bălțile din drum către aceste șanțuri create artificial, evitându-se astfel amenințarea dată de trecerea tractoarelor pe aceste drumuri. Se recomandă astuparea șanțurilor existente în drum;
- c) Interzicerea folosirii pesticidelor;

- d) Evitarea folosirii drenurilor în zona ariei naturale protejate, pentru a asigura condițiile de umiditate prielnice pentru dezvoltarea acestei specii.

4.1.4. Planul de acțiuni. Resurse umane, financiare, instituționale pentru fiecare acțiune

Situl Natura 2000 ROSCI0209 Racăș-Hida, împreună cu aria naturală protejată de interes național Poiana cu Narcise se pot gospodări de către persoane fizice și juridice care au calitatea de custode și se află în coordonarea metodologică a autorității pentru protecția mediului. Custozii pot fi persoane fizice sau juridice care au calificarea, instruirea și mijloacele necesare pentru a stabili și aplica măsurile de protecție și conservare a bunurilor încredințate, conform convenției de custodie.

Până la data elaborării prezentului Plan de management integrat, custodia ariilor naturale protejate ce fac obiectul Planului de management nu a fost încredințată, nefiind semnată în acest sens o convenție de custodie. În aceste condiții obligațiile de gestionare a ariei protejate și de implementare a prezentului Plan de management revin Agenției pentru Protecția Mediului Sălaj. Având în vedere resursele umane și financiare reduse ale Agenției pentru Protecția Mediului Sălaj, și mai ales încărcarea profesională a personalului, este de dorit ca prezenta situație să fie provizorie, până la desemnarea unui custode care să aibă calificarea, instruirea și mijloacele necesare pentru implementarea Planului de management.

De menționat și faptul că, după cum rezultă și din cele ce urmează, resursele financiare necesare implementării planului de acțiuni nu sunt foarte mari, după cum și necesarul de personal cu însărcinări pe linia implementării planului de management nu este excesiv. Relativ restrictiv rămâne nivelul de instruire al personalului cu atribuții pe linia implementării acțiunilor stabilite.

De asemenea, acțiunile ce necesită resurse financiare mai semnificative reprezintă activități eligibile pentru numeroase surse de finanțare, unele dintre ele cu finanțare 100% , de exemplu Fondul Național de Mediu, POS Mediu, axa prioritară 4 și altele.

În tabelul 3, resursele umane și financiare identificate, respectiv estimate, se referă la întreaga perioadă de aplicare a Planului de management, la nivelul organizației însărcinate cu custodia celor două arii protejate suprapuse.

Bugetul centralizat estimativ necesar implementării măsurilor din Planul de management este redat în anexa 9 la planul de management.

Planul de acțiuni și detalierea resurselor umane și financiare pe obiective și acțiuni

Tabelul nr. 3

Nr.	Acțiuni	Rezultatul scontat	Indicatori de realizat	Resurse umane necesare	Resurse financiare necesare
Obiectiv 1. Conservarea habitatului de importanță comunitară 91M0 în situl de importanță comunitară ROSCI0209 Racâș-Hida ¹					
1.1.	Realizarea lucrărilor de îngrijire a arboretului conform normelor silvice în vigoare	Menținerea tipului de habitat protejat pe întreaga suprafață pe care acesta este prezent	100% din lucrările de îngrijire stabilite prin amenajament executate de către administratorii fondului forestier	O persoană însărcinată cu supravegherea modului de elaborare și aplicare a amenajamentelor silvice și supravegherea altor activități externalizate, respectiv cooperarea cu partenerii	Nu este necesară alocarea bugetară – va fi nominalizată o persoană din structura custodelui, urmând a avea loc o reșezarea a sarcinilor atribuite prin fișa postului.

¹ Acțiunile din cadrul acestui obiectiv - mai puțin acțiunea 1.2., sunt efectiv în sarcina administratorilor fondului forestier ce trebuie, în colaborare cu proprietarii de terenuri forestiere, să elaboreze și să aplice amenajamentele silvice și să asigure integritatea fondului forestier în condițiile regimului silvic.

Nr.	Acțiuni	Rezultatul scontat	Indicatori de realizat	Resurse umane necesare	Resurse financiare necesare
1.2.	Materializarea în teren a limitelor ariilor naturale protejate	Limite materializate pe teren	Plan de situație cu amplasarea limitelor materializate în teren	O persoană însărcinată cu contractarea serviciilor externalizate de realizare a delimitării	Nu este necesară alocarea bugetară salarială – se va asigura îndeplinirea sarcinii prin redistribuirea atribuțiilor de servicii în cadrul structurii de personal a custodelui. Cheltuieli pentru materializarea fizică în teren a limitelor ariilor protejate – 15.000 ² RON
1.3.	Ajutorarea regenerării naturale a speciilor de arbori edificatoare pentru habitatul vizat - cer, stejar și gorun	Habitat în stare favorabilă de conservare din punct de vedere al proporției speciilor edificatoare	Peste 90% specii edificatoare de habitat în compoziția arboretelor	Vezi acțiunea 1.1.	
1.4.	Promovarea unei structuri bietajate a arboretului	Structură bietajată a arboretului	Prezența subarboretului în arboretele de peste 30 ani, cu o	Vezi acțiunea 1.1.	

² Valoare stabilită prin efectuarea unui studiu de piață.

Nr.	Acțiuni	Rezultatul scontat	Indicatori de realizat	Resurse umane necesare	Resurse financiare necesare
			consistență peste 50%		
1.5.	Reglementarea aprinderii focului în aria naturală protejată sau în apropierea acesteia și revizuirea planului de intervenții pentru incendii	Stare de conservare favorabilă a habitatului vizat	Numărul incendiilor de pădure redus la 0	Vezi acțiunea 1.1.	
1.6.	Reglementarea tranzitului animalelor domestice prin habitatele forestiere din sit	Regenerare mai bună a speciilor edificatoare de habitat. Evitarea producerii fenomenelor de tasare și eroziune a solului	Numărul cazurilor de tranzit al animalelor domestic pe raza ariei redus la minim	Vezi acțiunea 1.1.	
1.7.	Determinarea situației proprietății	Situația privind proprietatea asupra terenurilor în interiorul	Harta privind natura proprietății	Vezi acțiunea 1.1.	

Nr.	Acțiuni	Rezultatul scontat	Indicatori de realizat	Resurse umane necesare	Resurse financiare necesare
	asupra terenurilor în interiorul ariei	ariei cunoscută de către custode	terenurilor din interiorul ariei		
Obiectiv 2. Monitorizarea stării de conservare a habitatului de importanță comunitară 91M0 în situl de importanță comunitară ROSCI0209 Racăș-Hida					
2.1.	Actualizarea permanentă a informațiilor privind habitatul de interes comunitar	Oferirea de informații actuale asupra habitatului	Rapoarte periodice privind starea de conservare a habitatului 91M0	Vezi acțiunea 1.1.	
2.2.	Evaluarea periodică a stării de conservare a habitatului	Menținerea într-o stare favorabilă sau surprinderea acelor situații de natură să afecteze integritatea habitatului și care pot fi remediate	Rapoarte periodice privind starea de conservare a habitatului 91M0	Vezi acțiunea 1.1.	
2.3.	Monitorizarea atacurilor de insecte asupra arborilor	Limitarea pagubelor produse de atacurile de insecte	Rapoarte periodice privind atacurile de insecte	Vezi acțiunea 1.1.	

Nr.	Acțiuni	Rezultatul scontat	Indicatori de realizat	Resurse umane necesare	Resurse financiare necesare
2.4.	Monitorizarea populațiilor de ungulate sălbatic	Limitarea pagubelor produse pădurii de către ungulatele sălbatic	Rapoarte privind populațiile de ungulate sălbatic prezente și eventuale pagube aduse regenerării speciilor edificatoare de habitat	Vezi acțiunea 1.1.	
<p>Obiectiv 3. Îmbunătățirea stării de conservare a speciei de importanță comunitară <i>Bombina variegata</i> în situl de importanță comunitară ROSCI0209 Racâș-Hida</p>					
3.1.	Actualizarea informațiilor privind specia <i>Bombina variegata</i>	Oferirea de informații actuale asupra populației speciei	Raport privind cartarea și inventarierea speciei	Vezi acțiunea 3.5.	
3.2.	Reglementarea folosirii pesticidelor	Habitat neafectat de pesticide	Lipsa efectelor poluării asupra speciei	Vezi acțiunea 1.1.	

Nr.	Acțiuni	Rezultatul scontat	Indicatori de realizat	Resurse umane necesare	Resurse financiare necesare
3.3.	Realizarea unor condiții de reproducere și dezvoltare similare cu cele naturale	Transfer posibil indivizilor din bălțile din drum în șanțuri create artificial pe marginea drumului cu scopul protejării acestora	Șanțuri pe marginea drumurilor	Vezi acțiunea 3.1.	
3.4.	Menținerea condițiilor de umiditate a solului prin limitarea acțiunilor de drenaj	Umiditate ridicată a solurilor	Lipsa activităților de drenare a terenurilor	Vezi acțiunea 1.1.	
3.5.	Monitorizarea stării de conservare a populației de <i>Bombina variegata</i>	Surprinderea unor situații în măsură să amenințe integritatea rezervației Implementarea corectă a măsurilor de conservare.	Plan de monitorizare pentru specie. Raport privind starea de conservare a	O persoană însărcinată cu contractarea serviciilor externalizate pentru realizarea planului de monitorizare,	Nu este necesară alocarea bugetară salarială – se va asigura îndeplinirea sarcinii prin redistribuirea atribuțiilor de servicii în cadrul structurii de personal a custodelui. Cheltuieli pentru studierea speciei, îmbunătățirea stării de conservare și

Nr.	Acțiuni	Rezultatul scontat	Indicatori de realizat	Resurse umane necesare	Resurse financiare necesare
		Îmbunătățirea măsurilor de conservare în timp	populației de buhai de baltă Măsuri de conservare corect implementate și îmbunătățite periodic	evaluarea periodică a stării de conservare și monitorizarea implementării măsurilor de conservare	monitorizare permanentă – 7.000 RON / an, 5 ani
Obiectiv 4. Conservarea populației de narcise în cadrul ariei naturale protejate de interes național 2.684 Poiana cu narcise de la Racâș-Hida					
4.1.	Reglementarea pășunatului în habitatele neforestiere din sit și monitorizarea încărcării cu vite a pășunilor	Creșterea numărului de narcise și îmbunătățirea structurii solului	0 cazuri de efecte negative ale pășunatului observate în teren	Vezi acțiunea 1.1.	Costurile privind compensarea pierderilor pot fi asigurate prin sprijinirea păgubiților în demersul de a accesa plăți compensatorii din PNDR – perioada de programare 2014-2020, sau din alte surse.
4.2.	Cosirea manuală sau cu mijloace mecanizate ușoare în aria naturală	Protejarea narciselor împotriva copleșirii de către ierburile mai înalte	Suprafață cosită manual sau cu mijloace mecanizate ușoare	Vezi acțiunea 1.1.	Acțiune implementată de parteneri – proprietarii pășunii

Nr.	Acțiuni	Rezultatul scontat	Indicatori de realizat	Resurse umane necesare	Resurse financiare necesare
	protejată Poiana cu Narcise de la Racâș-Hida, după 15 iunie				
4.3.	Interzicerea culegerii narciselor	Creșterea numărului de narcise	0 cazuri de culegere de narcise semnalate în zona ariei	Vezi acțiunea 1.1.	
4.4.	Stoparea măsurilor de drenare a terenurilor	Menținerea umidității solului	Lipsa lucrărilor de drenaj		
Obiectiv 5. Monitorizarea stării de conservare a populației de narcise în cadrul ariei naturale protejate de interes național 2.684 Poiana cu narcise de la Racâș-Hida					
5.1.	Realizarea unui plan de monitorizare a stării de conservare a populației de narcise	Monitorizare mai facilă a stării de conservare a populației de narcise	Plan de monitorizare aplicabil	O persoană însărcinată cu contractarea serviciilor externalizate pentru realizarea planului de monitorizare,	Nu este necesară alocarea bugetară salarială – se va asigura îndeplinirea sarcinii prin redistribuirea atribuțiilor de servicii în cadrul structurii de personal a custodelui. Cheltuieli pentru studierea speciei, îmbunătățirea stării de conservare și
5.2.	Evaluarea periodică a stării de conservare	Surprinderea unor situații în măsură să	Raport privind starea de conservare a		

Nr.	Acțiuni	Rezultatul scontat	Indicatori de realizat	Resurse umane necesare	Resurse financiare necesare
	a populației de narcise	amenințe integritatea rezervației	populației de narcise	evaluarea periodică a stării de conservare și monitorizarea implementării măsurilor de conservare	monitorizare permanentă – 7.000 RON / an, 5 ani
5.3.	Monitorizarea implementării măsurilor de conservare	Implementarea corectă a măsurilor de conservare. Îmbunătățirea măsurilor de conservare în timp	Raport privind monitorizarea implementării măsurilor de conservare.		
Obiectiv 6: Actualizarea informațiilor din formularul Standard al sitului de importanță comunitară ROSCI0209 Racâș-Hida					
6.1.	Actualizarea formularului standard	Gestionare durabilă a habitatelor prezente în sit, respectiv a habitatului 91M0 în locul habitatului 91Y0	Formular standard actualizat în ceea ce privește habitatele	Vezi acțiunea 1.1.	
Obiectiv 7. Gestionarea vizitării ariilor naturale protejate de la Racâș-Hida					
7.1.	Realizarea unei pagini web pentru promovarea celor	Facilitarea accesului la informații pentru turiști și populația locală	Pagină web funcțională și permanent actualizată	O persoană însărcinată cu contractarea serviciilor	Nu este necesară alocarea bugetară salarială – se va asigura îndeplinirea sarcinii prin redistribuirea atribuțiilor de

Nr.	Acțiuni	Rezultatul scontat	Indicatori de realizat	Resurse umane necesare	Resurse financiare necesare
	două arii naturale protejate			externalizate de realizare și întreținere site	servici în cadrul structurii de personal a custodelui. Cheltuieli pentru realizarea site-ului – 2.000 RON în primul an Cheltuieli pentru întreținerea/găzduirea site-ului 4000 RON/an, 5 ani
7.2.	Elaborarea unui plan de vizitare pentru cele două arii naturale protejate	Reglementarea vizitelor, ce duce la limitarea daunelor asupra integrității ariilor naturale protejate	Plan de vizitare aplicabil	O persoană însărcinată cu contractarea serviciilor externalizate de realizare a planului de vizitare	Nu este necesară alocarea bugetară salarială – se va asigura îndeplinirea sarcinii prin redistribuirea atribuțiilor de servici în cadrul structurii de personal a custodelui. Cheltuieli pentru realizarea planului de vizitare - 10.000 RON în primul an
7.3.	Realizarea unui punct de informare pentru cele două arii naturale protejate, la sediul custodelui sau în punctul de	Facilitarea accesului la informații pentru turiști și populația locală	Birou funcțional de informare pentru vizitarea ariilor	Vezi acțiunea 1.1.	Cheltuieli pentru amenajarea și înzestrarea punctului de informare - partea dedicată biodiversității- 5.000 RON în primul an

Nr.	Acțiuni	Rezultatul scontat	Indicatori de realizat	Resurse umane necesare	Resurse financiare necesare
	informare si marketing din comuna Hida ³				Întreținerea anuală a punctului de informare - partea destinată biodiversității - 1000 RON/an, 4 ani
7.4.	Dezvoltarea unor trasee de vizitare tematice	Limitarea accesului vizitatorilor ce duce la o conservare mai bună a ariilor naturale protejate	Trasee de vizitare marcate	O persoană însărcinată cu contractarea serviciilor de realizare și întreținere trasee de vizitare	Nu este necesară alocarea bugetară salarială – se va asigura îndeplinirea sarcinii prin redistribuirea atribuțiilor de servicii în cadrul structurii de personal a custodelui. Cheltuieli pentru amenajarea traseelor 10.000 RON în al treilea an Întreținerea anuală a traseelor 500 RON/an, 3 ani
Obiectiv 8. Conștientizarea și informarea populației locale					
8.1.	Realizarea și montarea panourilor de informare în zonele de acces în situl ROSCI0209 și	Informarea populației locale și a turiștilor	Panouri de informare instalate în zonele de acces la cele două arii naturale protejate	Acțiune implementata prin activitatea E.3 a proiectului finanțat din POS Mediu, axa prioritara 4 - Confecționarea și montarea panourilor informative referitoare la aria naturală protejată de interes comunitar Racâș - Hida.	

³ Propunere de proiect înaintată de CL Hida la PNDR, masura 313: “Înființare centru de informare și marketing în com. Hida jud. Sălaj”

Nr.	Acțiuni	Rezultatul scontat	Indicatori de realizat	Resurse umane necesare	Resurse financiare necesare
	în aria naturală protejată Poiana cu Narcise de la Racâș-Hida			Au fost confecționate și montate un număr de 9 panouri informative referitoare la aria naturală protejată de interes comunitar Racâș - Hida, cu informații legate de localizarea și harta sitului și informații legate de habitate și specii protejate	
8.2.	Realizarea de postere informative și afișarea acestora în punctele de informare a populației din primărie	Informarea populației locale și a turiștilor	Postere informative afișate la punctele de informare a populației	O persoană însărcinată cu contractarea serviciilor de realizare și afișare postere informative,	Nu este necesară alocarea bugetară salarială – se va asigura îndeplinirea sarcinii prin redistribuirea atribuțiilor de servicii în cadrul structurii de personal a custodelui. Cheltuieli pentru elaborarea, afișarea și distribuirea de materiale publicitare – 10000 RON în anul II și 10000 RON în anul IV
8.3.	Realizarea și distribuirea către populația locală, de materiale informative - pliante, broșuri, CD-uri - cu informații generale	Informarea populației locale și promovarea respectului pentru natură	Materiale informative realizate și distribuite populației locale	realizarea și distribuirea de alte materiale publicitare	

Nr.	Acțiuni	Rezultatul scontat	Indicatori de realizat	Resurse umane necesare	Resurse financiare necesare
	despre cele două arii naturale protejate				
8.4.	Realizarea unor parteneriate cu școlile din zonă pentru promovarea celor două arii naturale protejate și a protecției mediului	Creșterea respectului pentru natură în rândul elevilor	Parteneriate cu școlile din zonă și realizarea de prezentări tematice elevilor	Vezi acțiunea 1.1.	

4.2. Calendar de implementare pentru fiecare acțiune

Tabelul 6 prezintă calendarul de implementare al planului de acțiuni și posibii parteneri.

Calendarul de implementare a planului de acțiuni

Tabelul nr. 6

ACȚIUNI	Indicatori de realizare	Prioritatea	Activitatea la nivel de semestru										Parteneri pentru implementare	
			Anul 1		Anul 2		Anul 3		Anul 4		Anul 5			
			S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2		
Obiectiv 1. Conservarea habitatului de importanță comunitară 91M0 în situl de importanță comunitară ROSCI0209 Racâș-Hida														
1.1. Realizarea lucrărilor de îngrijire a arboretului conform normelor silvice în vigoare	100% din lucrările de îngrijire stabilite prin amenajament executate de către administratorii fondului forestier	1												Administratorii și proprietarii de terenuri forestiere
1.2. Materializarea în teren a limitelor ariilor naturale protejate	Plan de situație cu amplasarea limitelor materializate în teren	1		→										
1.3. Ajutorarea regenerării naturale a speciilor de arbori edificatoare pentru habitatul vizat - cer, stejar și gorun	Peste 90% specii edificatoare de habitat în compoziția arboretelor	1												Administratorii și proprietarii de terenuri forestiere

1.4.Promovarea unei structuri bietajate a arboretului	Prezența subarboretului în arboretele de peste 30 ani, cu o consistență peste 50%	1											Administratorii și proprietarii de terenuri forestiere
1.5. Reglementarea aprinderii focului în aria naturală protejată sau în apropierea acesteia și revizuirea planului de intervenții pentru incendii	Numărul incendiilor de pădure redus la 0	1											Administratorii și proprietarii de terenuri forestiere
1.6. Reglementarea tranzitului animalelor domestice prin habitatele forestiere din sit	Numărul cazurilor de tranzit al animalelor domestic pe raza ariei redus la minim	1											Administratorii și proprietarii de terenuri forestiere
1.7. Determinarea situației proprietății asupra terenurilor în interiorul ariei	Harta privind natura proprietății terenurilor din interiorul ariei	1											Administratorii și proprietarii de terenuri forestiere, autoritățile locale și județene

Obiectiv 2. Monitorizarea stării de conservare a habitatului de importanță comunitară 91M0 în situl de importanță comunitară ROSCI0209 Racâș-Hida												
2.1.Actualizarea permanentă a informațiilor privind habitatul de interes comunitar	Rapoarte periodice privind starea de conservare a habitatului 91M0	2										Administratorii de terenuri forestiere
2.2.Evaluarea periodică a stării de conservare a habitatului	Rapoarte periodice privind starea de conservare a habitatului 91M0	2										Administratorii de terenuri forestiere
2.3.Monitorizarea atacurilor de insecte asupra arborilor	Rapoarte periodice privind atacurile de insecte	1										Administratorii de terenuri forestiere și pășuni
2.4.Monitorizarea populațiilor de ungulate sălbatice	Rapoarte privind populațiile de ungulate sălbatice prezente și eventuale pagube aduse regenerării speciilor edificatoare de habitat	1										Administratorii de terenuri forestiere și pășuni, administratorul fondului de vânătoare
Obiectiv 3. Îmbunătățirea stării de conservare a speciei de importanță comunitară <i>Bombina variegata</i> în situl de importanță comunitară ROSCI0209 Racâș-Hida												

3.1.Actualizarea informațiilor privind specia <i>Bombina variegata</i>	Raport privind cartarea și inventarierea speciei	2																			Experti specializați
3.2.Reglementarea folosirii pesticidelor	Lipsa efectelor poluării asupra speciei	1																			Autorități publice locale, administratorii și proprietarii de terenuri
3.3.Realizarea unor condiții de reproducere și dezvoltare similare cu cele naturale	Șanțuri pe marginea drumurilor	1																			Experti specializați
3.4.Menținerea condițiilor de umiditate a solului prin limitarea acțiunilor de drenaj	Lipsa activităților de drenare a terenurilor	1																			Autorități publice locale, administratorii și proprietarii de terenuri
3.5.Monitorizarea stării de conservare a populației de <i>Bombina variegata</i>	Plan de monitorizare pentru specie. Raport privind starea de conservare a	1																			Experti specializați

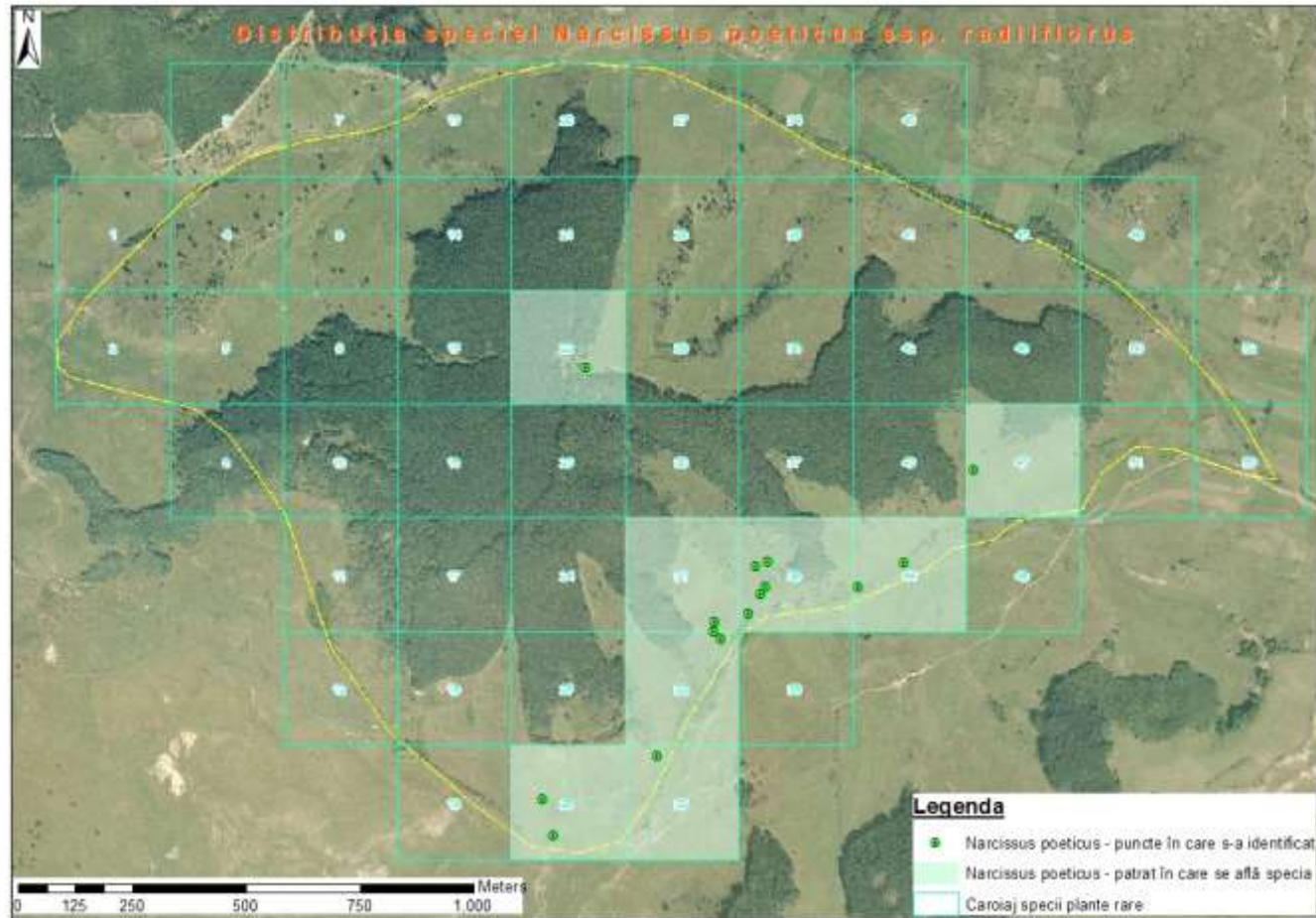
	populației de buhai de baltă Măsuri de conservare corect implementate și îmbunătățite periodic												
Obiectiv 4. Conservarea populației de narcise în cadrul ariei naturale protejate de interes național 2.684 Poiana cu narcise de la Racâș-Hida													
4.1. Reglementarea pășunatului în habitatele neforestiere din sit și monitorizarea încărcării cu vite a pășunilor	0 cazuri de efecte negative ale pășunatului observate în teren	1											Autorități publice locale, administratorii și proprietarii de terenuri
4.2. Cosirea manuală sau cu mijloace mecanizate ușoare în aria naturală protejată Poiana cu Narcise de la Racâș-Hida, după 15 iunie	Suprafață cosită manual sau cu mijloace mecanizate ușoare	1											Autorități publice locale, administratorii și proprietarii de terenuri
4.3. Interzicerea culegerii narciselor	0 cazuri de culegere de narcise semnalate în zona ariei	1											Autorități publice locale, administratorii și

																	proprietarii de terenuri
4.4.Stoparea măsurilor de drenare a terenurilor	Lipsa lucrărilor de drenaj	1															Autoritățile locale, administratorii și proprietarii de terenuri
Obiectiv 5. Monitorizarea stării de conservare a populației de narcise în cadrul ariei naturale protejate de interes național 2.684 Poiana cu narcise de la Racâș-Hida																	
5.1.Realizarea unui plan de monitorizare a stării de conservare a populației de narcise	Plan de monitorizare aplicabil	1															Experți specializați
5.2.Evaluarea periodică a stării de conservare a populației de narcise	Raport privind starea de conservare a populației de narcise	2															Experți specializați
5.3.Monitorizarea implementării măsurilor de conservare	Raport privind monitorizarea implementării măsurilor de conservare	2															Experți specializați
Obiectiv 6: Actualizarea informațiilor din formularul Standard al sitului de importanță comunitară ROSCI0209 Racâș-Hida																	

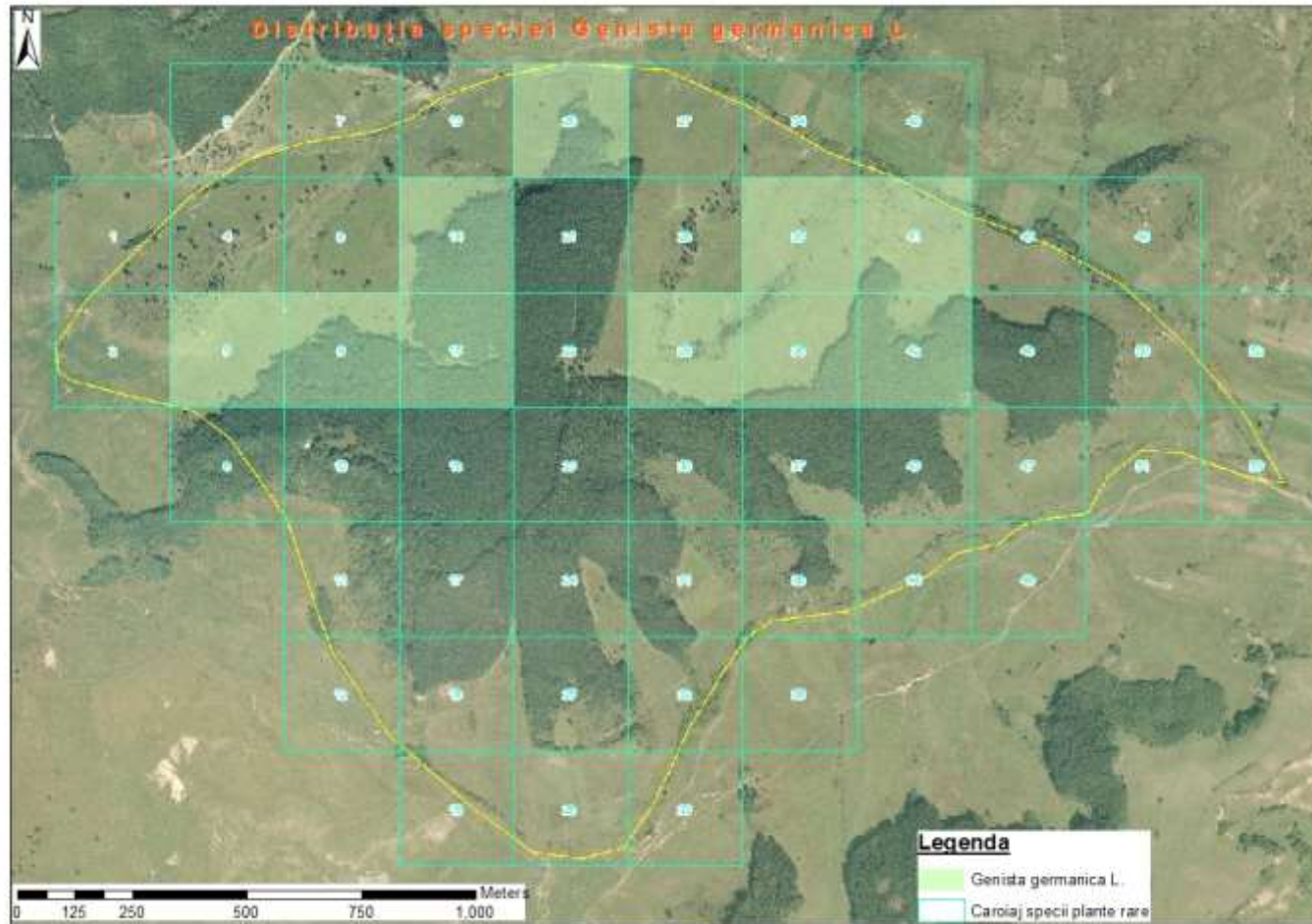
6.1. Înlocuirea habitatului 91Y0 cu habitatul 91M0 în cadrul Formularului Standard al ROSCI0209	Formular standard actualizat în ceea ce privește habitatele	1											
Obiectiv 7. Gestionarea vizitării ariilor naturale protejate de la Racâș-Hida													
7.1.Realizarea unei pagini web pentru promovarea celor două arii naturale protejate	Pagină web funcțională și permanent actualizată	1											Experți specializați IT și ecologi
7.2.Elaborarea unui plan de vizitare pentru cele două arii naturale protejate	Plan de vizitare aplicabil	1											Experți specializați , autorități locale, comunități locale
7.3.Realizarea unui punct de informare pentru cele două arii naturale protejate	Birou funcțional de informare a vizitatorilor	1											Experți specializați , muzee, universități
7.4.Dezvoltarea unor trasee de vizitare tematice	Trasee de vizitare marcate	2											Experți specializați , organizații de ecoturism

Obiectiv 8. Conștientizarea și informarea populației locale												
8.1.Realizarea și montarea panourilor de informare în zonele de acces în situl ROSCI0209 și în aria naturală protejată Poiana cu Narcise de la Racâș-Hida	Panouri de informare instalate în zonele de acces la cele două arii naturale protejate	2										Acțiune implementată.
8.2.Realizarea de postere informative și afișarea acestora în punctele de informare a populației din primării	Postere informative afișate la punctele de informare a populației	2										Experți specializați , autorități publice locale , ONG-uri de mediu
8.3.Realizarea și distribuirea către populația locală, de materiale informative cu informații generale despre cele două arii naturale protejate	Materiale informative realizate și distribuite populației locale	2										Experți specializați , autorități publice locale, ONG-uri de mediu
8.4.Realizarea unor parteneriate cu școlile din zonă pentru promovarea celor două arii naturale protejate și a protecției mediului	Parteneriate cu școlile din zonă și realizarea de prezentări tematice elevilor	2										Inspectoratul Școlar Județean, Unități Școlare din județ și din zonă

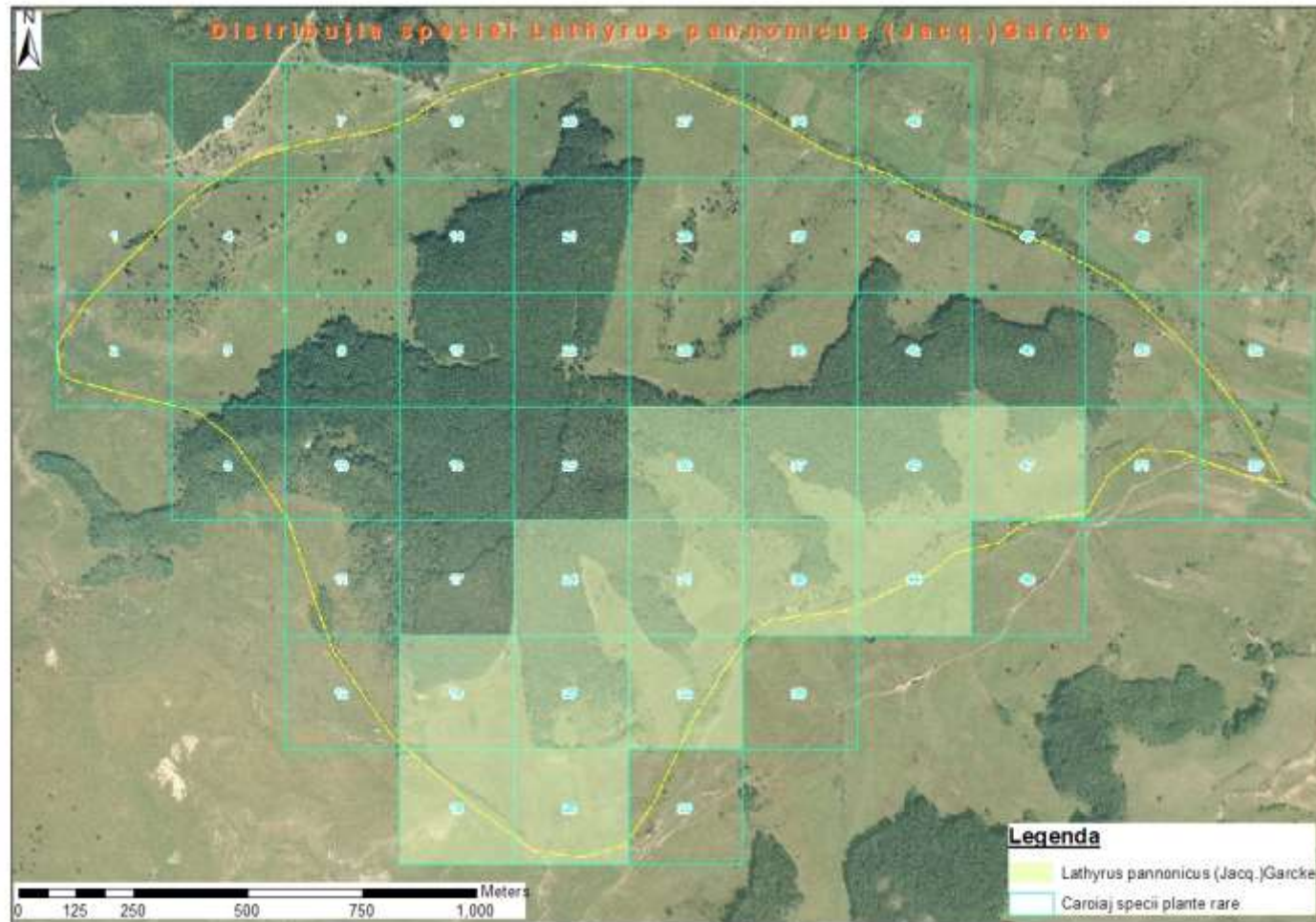
Harta de distribuție a speciei *Narcissus poeticus*

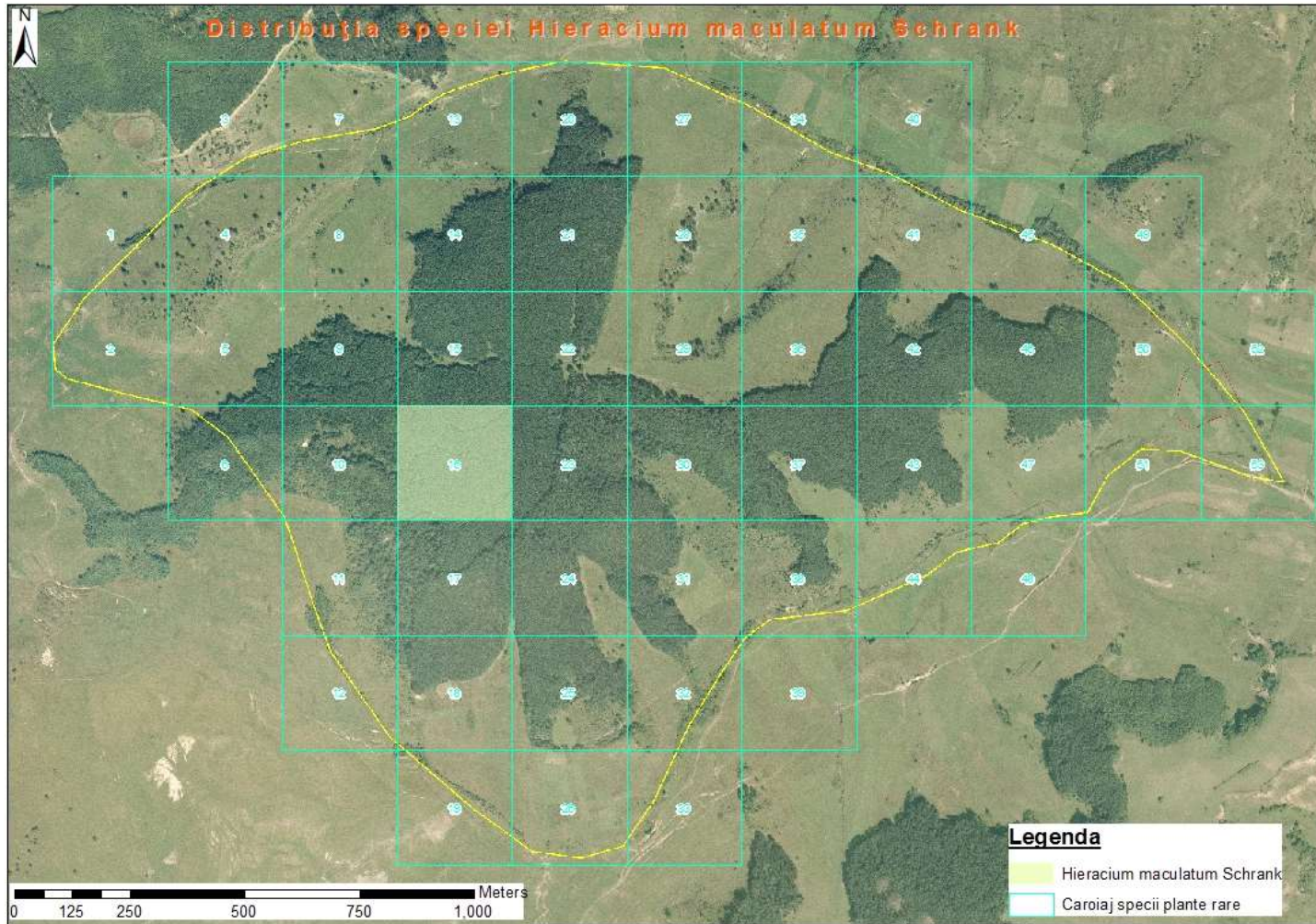
Harta de distribuție a speciei *Genista germanica*

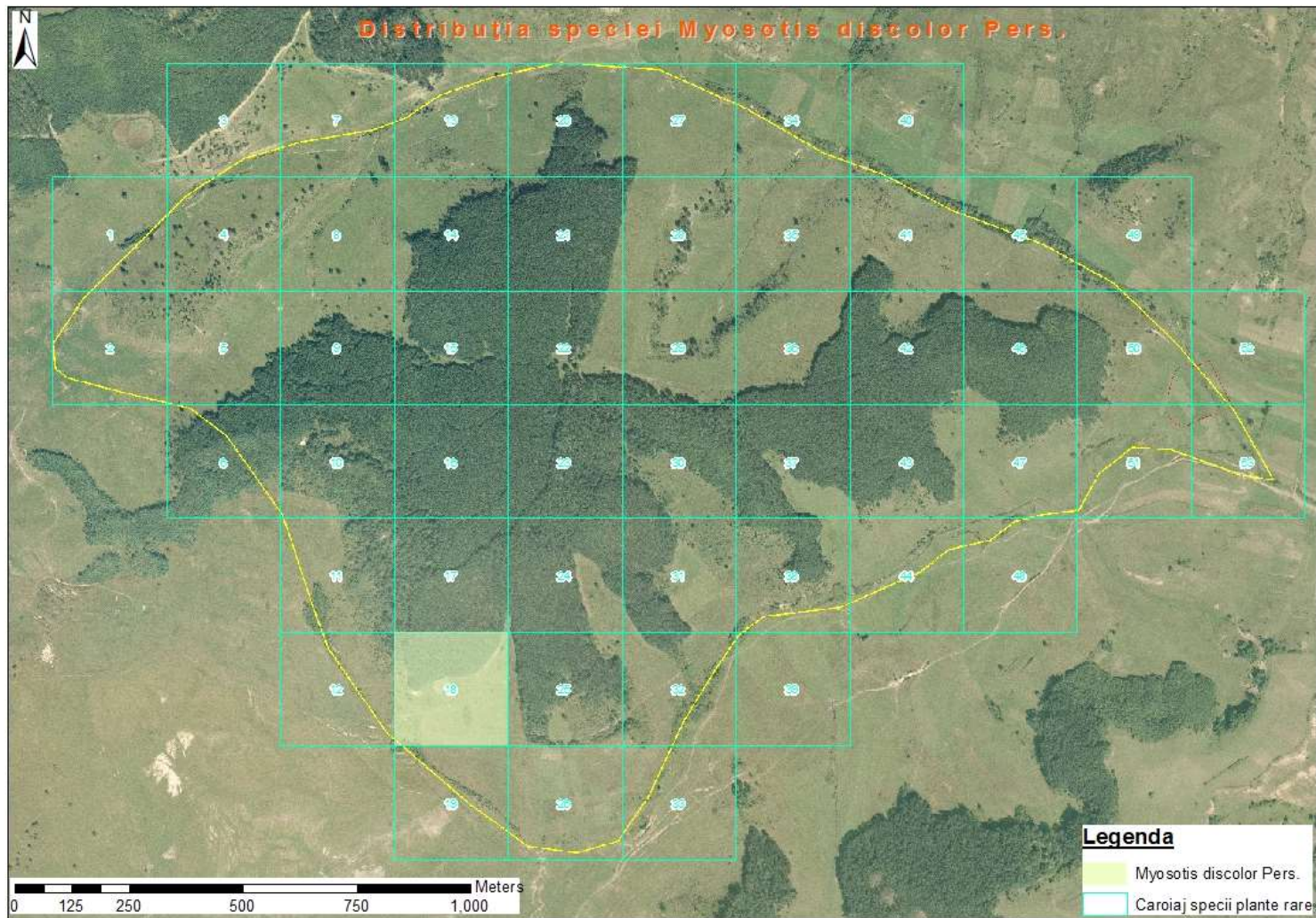
Harta de distribuție a speciei *Lathyrus pannonicus*

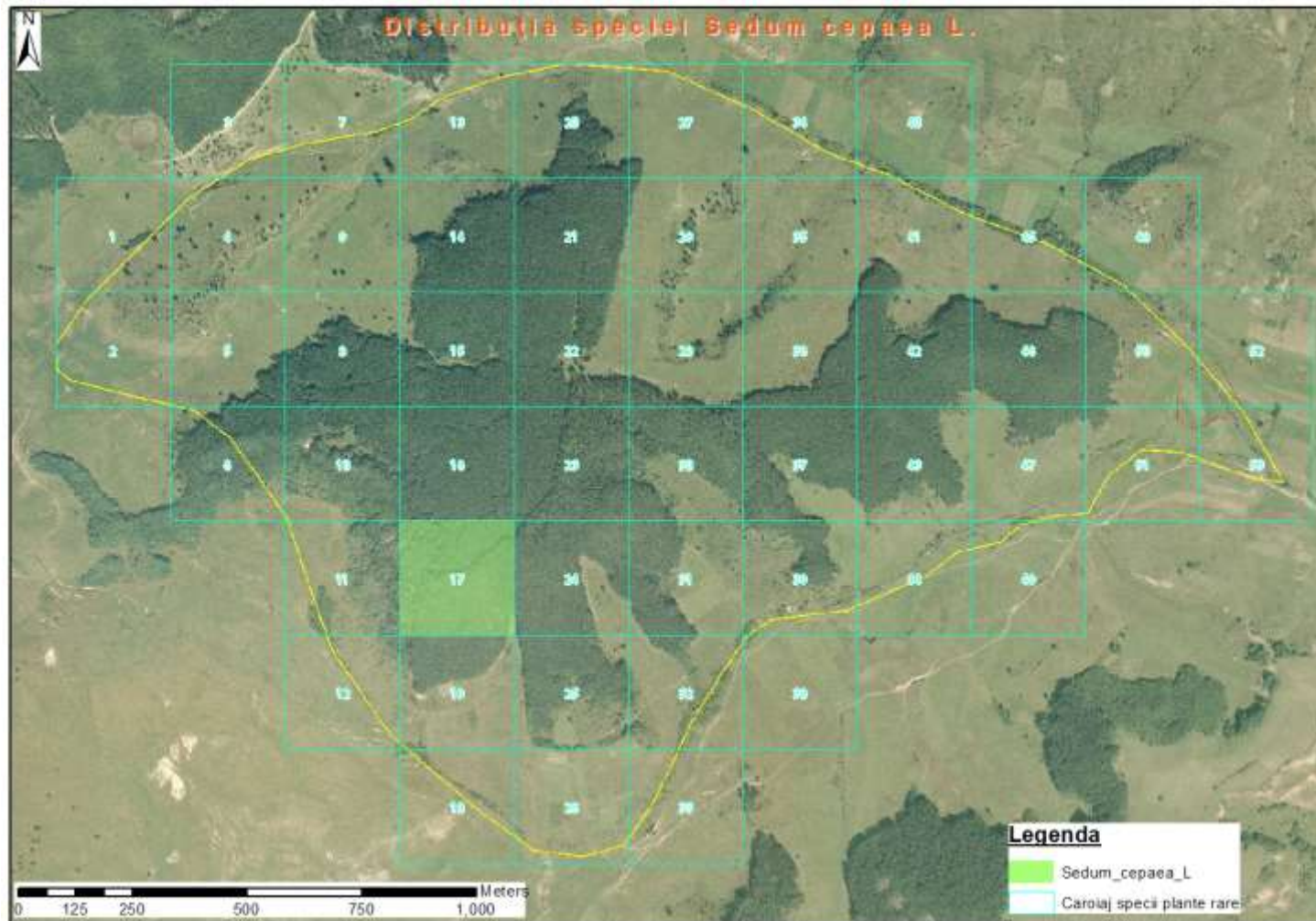
Harta de distribuție a speciei *Hieracium maculatum*

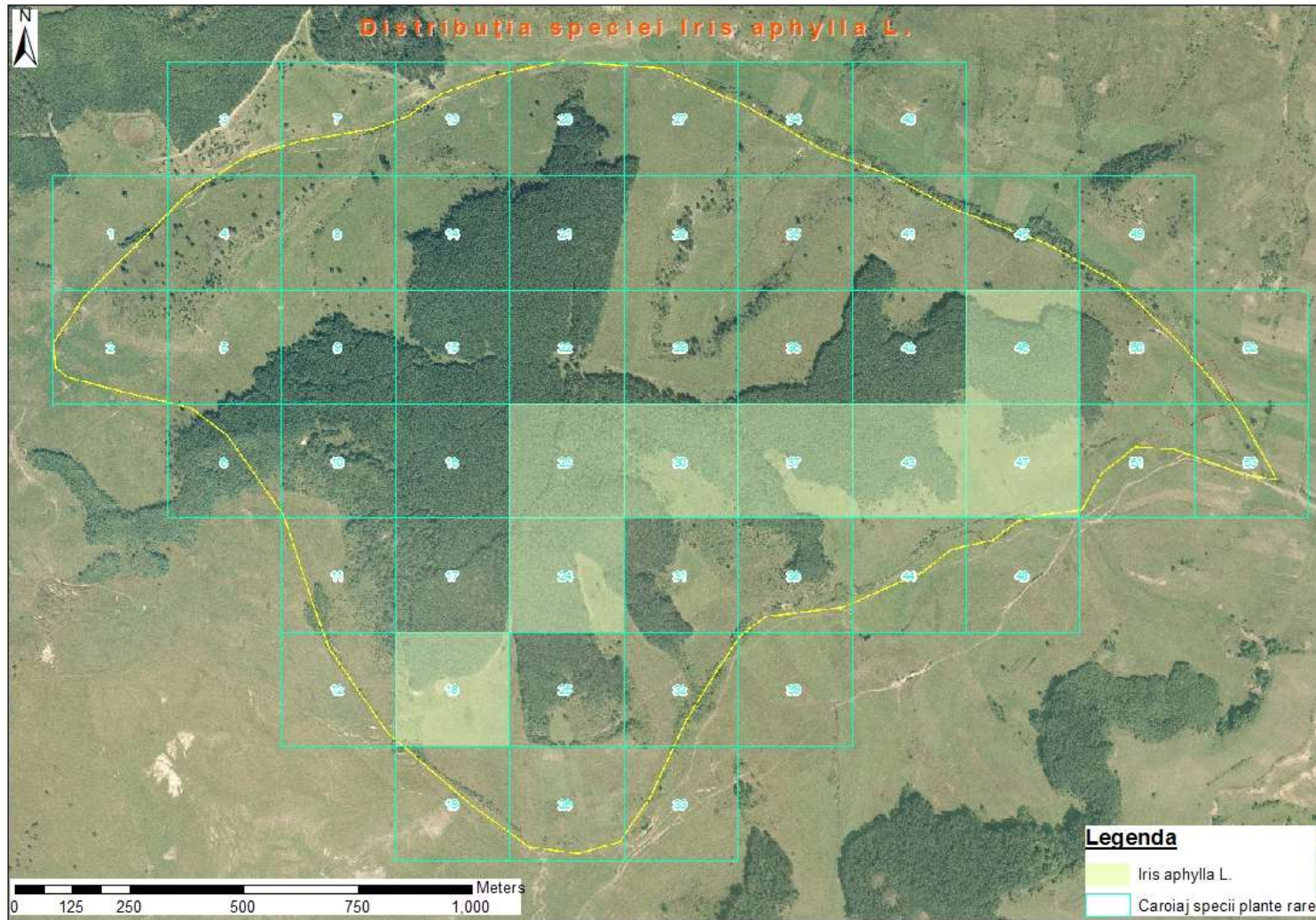
Harta de distribuție a speciei *Myosotis discolor*

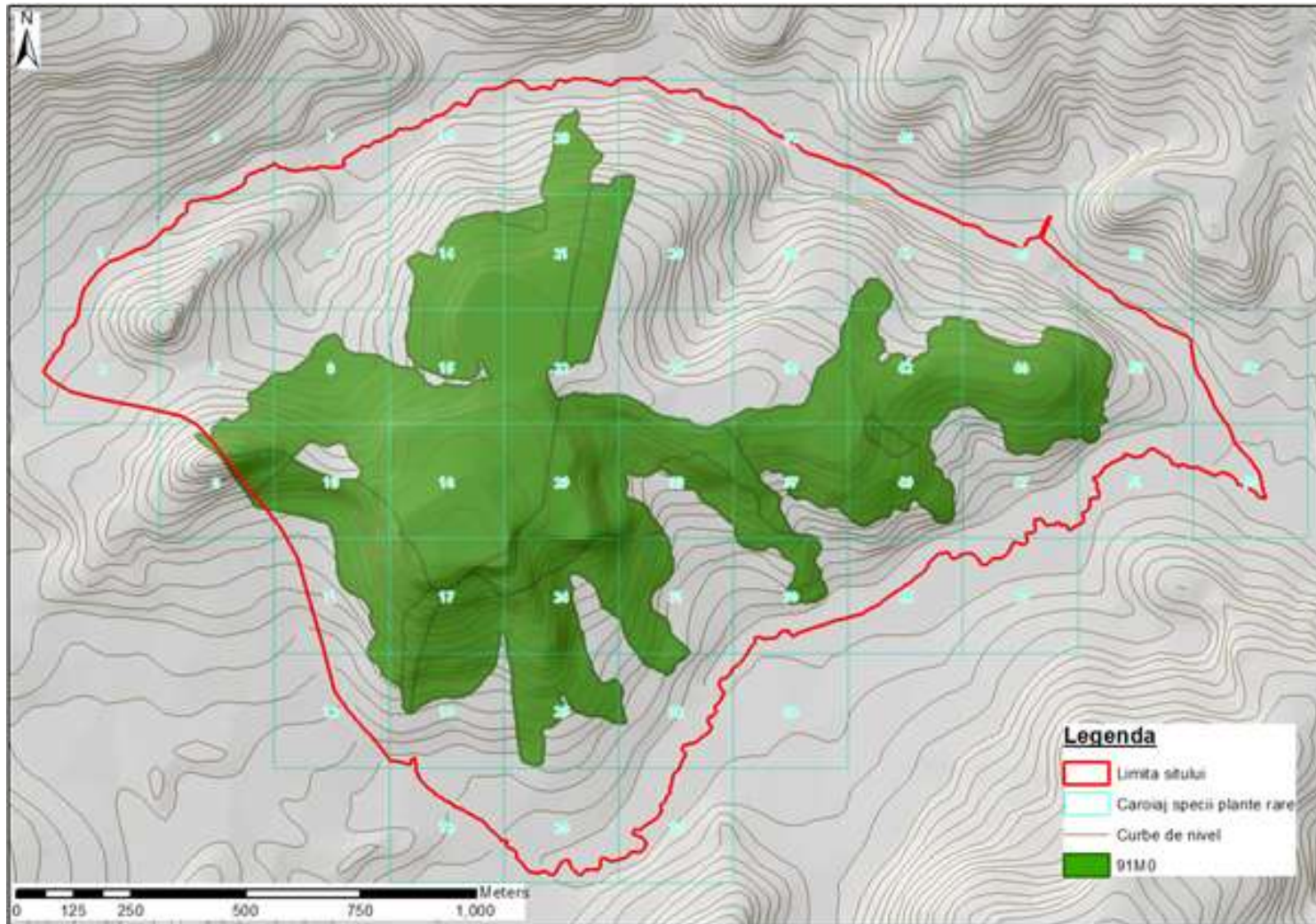
Harta de distribuție a speciei *Sedum cepaea*

Harta de distribuție a speciei *Iris aphylla*

Harta de distribuție a habitatului 91M0

Angajamentul bugetar

Situl de importanță comunitară Racâș-Hida				Sume în lei
Programe și subprograme	NECESAR DE FINANTARE			
	Scenariul critic		Scenariul optim	
	Ore lucru	Fonduri	Ore lucru	Fonduri
P1 Managementul biodiversității				
1.1. Inventariere și cartare	44	1000	61,6	1400
1.2. Monitorizarea stării de conservare	396	9000	554,4	12600
1.3. Pază, implementare reglementari și măsuri specifice de protecție	132	3000	132	3000
1.4. Managementul datelor		0		0
1.5. Reintroducere specii extinse		0		0
1.6. Reconstrucție ecologică		0		0
Subtotal P1: Costuri operaționale anuale		13000		17000
Investiții P1 – 5 ani		0		0
P2 Turism				
2.1. Infrastructura de vizitare	0	0	0	0
2.2. Servicii, facilități de vizitare și promovarea turismului	61,6	1400	79,2	1800

2.3. Managementul vizitatorilor		0		0
Subtotal P2 Costuri operaționale anuale		1400		1800
Investiții P2 – 5 ani		10000		11000
P3 Conștientizare, conservare tradiții și comunități locale				
3.1. Tradiții și comunități		0		0
3.2. Conștientizare și comunicare	123,2	2800	176	4000
3.3. Educație ecologică	88	2000	158,4	3600
Subtotal P3 Costuri operaționale anuale		4800		7600
Investiții P3 – 5 ani				0
P4 Management și Administrare				
4.1. Echipament și infrastructura de funcționare		0		0
4.2. Personal conducere, coordonare, administrare		0		0
4.3. Documente strategice și de planificare	88	2000	88	2000
4.4. Instruire personal		0		0
Subtotal P4 Costuri operaționale anuale		2000		2000
Investitii P4 – 5 ani				
Total costuri operationale anuale		21200		28400
Investiții totale (5 ani)		10000		11000
Total finantare plan de management (5 ani)		116000		153000